الجزء ٦ الحزب ١١

* لَّا يُحِبُّ ٱللَّهُ ٱلْجَهْرَ بِٱلسُّوٓءِ مِنَ ٱلْقَوْلِ إِلَّا مَن ظُلِمَ ۚ وَكَانَ
ٱللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا ﴿١٤٨﴾ إِن تُبْدُوا۟ خَيْرًا أَوْ تُخْفُوهُ أَوْ تَعْفُوا۟ عَن
سُوٓءٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيرًا ﴿١٤٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْفُرُونَ
بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُوا۟ بَيْنَ ٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيَقُولُونَ
نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُوا۟
بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰفِرُونَ حَقًّا ۚ وَأَعْتَدْنَا
لِلْكَٰفِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٥١﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ
وَلَمْ يُفَرِّقُوا۟ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ أُو۟لَٰٓئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ
أُجُورَهُمْ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٥٢﴾ يَسْـَٔلُكَ أَهْلُ ٱلْكِتَٰبِ
أَن تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ كِتَٰبًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ ۚ فَقَدْ سَأَلُوا۟ مُوسَىٰٓ أَكْبَرَ
مِن ذَٰلِكَ فَقَالُوٓا۟ أَرِنَا ٱللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْهُمُ ٱلصَّٰعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ۚ
ثُمَّ ٱتَّخَذُوا۟ ٱلْعِجْلَ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ فَعَفَوْنَا
عَن ذَٰلِكَ ۚ وَءَاتَيْنَا مُوسَىٰ سُلْطَٰنًا مُّبِينًا ﴿١٥٣﴾ وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ
ٱلطُّورَ بِمِيثَٰقِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمُ ٱدْخُلُوا۟ ٱلْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا
لَهُمْ لَا تَعْدُوا۟ فِى ٱلسَّبْتِ وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَٰقًا غَلِيظًا ﴿١٥٤﴾

(148) Allahu nuk i fjalët e këqija, përkundrazi i urren ato dhe e kërcënënon me ndëshkim atë që fjet ashtu. Megjithatë, atij që i bëhet padrejtësi, i lejohet që të shprehë fjalën e keqe, d.m.th. që të ankohet e të lutet kundër atij i ka bërë padrejtësi, si dhe t'i kundërvihet me fjalët e tij. Por durimi është më i mirë sesa shprehja e fjalëve të këqija. Allahu është Dëgjues i fjalëve tuaja dhe i Gjithëdijshëm për qëllimet tuaja, prandaj ruajuni fjalëve të këqija apo synimit të tyre.

(149) Në qoftë se e shfaqni a e fshihni fjalën apo veprën e mirë dhe e falni atë që ju ka bërë keq, dijeni se Allahu është Falës dhe i Fuqishëm. Prandaj le të vijë tolerimi prej moralit tuaj, me shpresë se Allahu do t'ju falë edhe ju.

(150) Vërtet, mohuesit që dëshirojnë të bëjnë dallim midis Allahut dhe të dërguarve të Tij, duke besuar vetëm në Zot dhe jo në të dërguarit, ose duke besuar në disa të dërguar dhe jo në të tjerët, dëshirojnë të zgjedhin një rrugë të mesme midis besimit e mohimit, duke kujtuar se kjo ka për t'i shpëtuar.

(151) Atë që e ndjekin këtë rrugë janë jobesimtarët e vërtetë, pasi ai që i mohon të dërguarit apo një pjesë prej tyre, ai ka mohuar Allahun dhe të dërguarit e Tij. Ne u kemi përgatitur jobesimtarëve dënim poshtërues në Ditën e Gjykimit, si ndëshkim për mendjemadhësinë e tyre për të besuar Allahun dhe të dërguarit e Tij.

* Pasi përmendi ndëshkimin që do kenë jobesimtarët, Allahu tregon shpërblimin që do kenë besimtarët, duke thënë:

(152) Sa për ata që e besojnë Allahun dhe e njësojnë Atë pa i shoqëruar asgjë në adhurim dhe që, ndryshe nga mohuesit, i besojnë të gjithë profetët pa përjashtim, Allahu do t'u japë atyre shpërblim të madh, për besimin e tyre dhe për veprat e mira që buruan prej këtij besimi. Allahu është Gjynahfalës për ata njerëz që pendohen dhe i Mëshirshëm me ta.

(153) Hebrenjtë kërkojnë prej teje, o i Dërguar, që t'u zbresësh një Libër nga qielli njëherazi, ashtu siç i ndodhi Musait, që kjo të jetë shenjë e Vërtetësisë sate. Por ti mos e konsidero të madhe këtë kërkesë të tyre, pasi të parët e tyre i kërkuan Musait diçka edhe më të madhe se kjo. Ata i kërkuan që t'ua tregonte Allahun që ta shihnin me sy, prandaj ata u rrafshuan, si ndëshkim për atë që bënë. Pastaj Allahu i ringjalli edhe një herë. Ata adhuruan edhe viçin në vend të Allahut, pasi u patën ardhur argumentet e qarta, që tregonin njëshmërinë e Allahut në adhurim dhe në krijim. Megjithatë Ne ua falëm këto dhe i dhamë Musait fakte të qarta për popullin e tij.

(154) Mbi ta ngritëm malin, që të merrnim prej tyre premtimin e fortë, për t'i frikësuar në mënyrë që ta dinin përgjegjësinë që kishin. Pasi e ngritëm malin mbi ta, u thamë: "Hyni nga dera e Xhamisë së Kudsit duke bërë sexhde e duke ulur kokat!" Por ata hynë duke i zvarritur përtokë të prapmet e tyre. U thamë, gjithashtu: "Mos e shkelni të shtunën, duke peshkuar në të!", por ata përsëri e shkelën atë dhe vajtën e peshkuan. Ne u patëm marrë atyre betim të fortë për këtë, por ata e thyen besën e tyre.

Mësime nga ajetet:

- Atij që i është bërë padrejtësi i lejohet që të flasë kundër padrejtësisë dhe autorit të padrejtësisë, duke iu ankuar dikujt prej të cilit ai shpreson se ka diçka në dorë që t'ia kthejë hakun, edhe nëse ai thotë diçka që nuk e kënaq të padrejtin.
- Nxitja e atij që i është bërë padrejtësi, që të falë kur ka mundësi të hakmerret, ashtu siç bën edhe Allahu i Lartësuar, i cili, edhe pse është i Plotfuqishmi, i fal e nuk i ndëshkon robërit e Vet.
- Nuk lejohet kurrsesi dallimi mes të dërguarve të Zotit, duke besuar disa prej tyre e duke mos besuar disa të tjerë, pasi është detyrë që të besohen të gjithë njëlloj.

فَبِمَا نَقۡضِهِم مِّيثَٰقَهُمۡ وَكُفۡرِهِم بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَقَتۡلِهِمُ ٱلۡأَنۢبِيَآءَ
بِغَيۡرِ حَقّٖ وَقَوۡلِهِمۡ قُلُوبُنَا غُلۡفُۢۚ بَلۡ طَبَعَ ٱللَّهُ عَلَيۡهَا بِكُفۡرِهِمۡ
فَلَا يُؤۡمِنُونَ إِلَّا قَلِيلٗا ١٥٥ وَبِكُفۡرِهِمۡ وَقَوۡلِهِمۡ عَلَىٰ مَرۡيَمَ بُهۡتَٰنًا
عَظِيمٗا ١٥٦ وَقَوۡلِهِمۡ إِنَّا قَتَلۡنَا ٱلۡمَسِيحَ عِيسَى ٱبۡنَ مَرۡيَمَ رَسُولَ
ٱللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن شُبِّهَ لَهُمۡۚ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ
ٱخۡتَلَفُواْ فِيهِ لَفِي شَكّٖ مِّنۡهُۚ مَا لَهُم بِهِۦ مِنۡ عِلۡمٍ إِلَّا ٱتِّبَاعَ ٱلظَّنِّۚ
وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينَۢا ١٥٧ بَل رَّفَعَهُ ٱللَّهُ إِلَيۡهِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمٗا
١٥٨ وَإِن مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ إِلَّا لَيُؤۡمِنَنَّ بِهِۦ قَبۡلَ مَوۡتِهِۦۖ وَيَوۡمَ
ٱلۡقِيَٰمَةِ يَكُونُ عَلَيۡهِمۡ شَهِيدٗا ١٥٩ فَبِظُلۡمٖ مِّنَ ٱلَّذِينَ هَادُواْ
حَرَّمۡنَا عَلَيۡهِمۡ طَيِّبَٰتٍ أُحِلَّتۡ لَهُمۡ وَبِصَدِّهِمۡ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ
كَثِيرٗا ١٦٠ وَأَخۡذِهِمُ ٱلرِّبَوٰاْ وَقَدۡ نُهُواْ عَنۡهُ وَأَكۡلِهِمۡ أَمۡوَٰلَ
ٱلنَّاسِ بِٱلۡبَٰطِلِۚ وَأَعۡتَدۡنَا لِلۡكَٰفِرِينَ مِنۡهُمۡ عَذَابًا أَلِيمٗا ١٦١ لَّٰكِنِ
ٱلرَّٰسِخُونَ فِي ٱلۡعِلۡمِ مِنۡهُمۡ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَ يُؤۡمِنُونَ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ
وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبۡلِكَۚ وَٱلۡمُقِيمِينَ ٱلصَّلَوٰةَۚ وَٱلۡمُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ
وَٱلۡمُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ أُوْلَٰٓئِكَ سَنُؤۡتِيهِمۡ أَجۡرًا عَظِيمًا ١٦٢

(155) Pastaj Ne i përjashtuam ata prej Mëshirës Sonë për shkak se shkelën premtimin që ua kërkuam, pastaj për shkak se mohuan shpalljet e Allahut dhe guxuan të vrasin profetët, si dhe për fjalët që i thanë Muhamedit ﷺ: “Zemrat tona janë të mbyllura, prandaj nuk e kuptojmë ato që thua.” Çështja nuk është ashtu siç thonë ata, por Allahu është Ai që ua ka bllokuar zemrat, për shkak të mohimit të tyre, prandaj edhe mirësia nuk mbërrin në to. Ata kanë shumë pak besim, që nuk do t’u sjellë asnjë dobi.
(156) Në i përjashtuam prej Mëshirës për shkak të mohimit të tyre, por edhe për shkak të akuzës së tyre ndaj Merjemes për imoralitet, një gënjeshtër e madhe dhe shpifje e rëndë.
(157) Ne i mallkuam edhe për shkak se thoshin me mburrje e pavërtetësi: “Ne e vramë Mesihun, Isain birin e Merjemes, të Dërguarin e Allahut”. Por, në fakt, ata as nuk e vranë, siç pretenduan, e as nuk e kryqëzuan, por ata vranë një person tjetër, që Allahu e kishte bërë të ngjashëm me Isain. Ata e kryqëzuan atë, duke menduar se ishte vetë Isai ﷺ. Mirëpo, si ata që pretenduan se e kishin vrarë atë- judejtë, si ata që e dorëzuan atë-të krishterët, të dyja palët kanë dyshime në lidhje me çështjen e Isait. Kjo, sepse ata nuk kanë dituri, por ecin vetëm me hamendje, kur dihet se hamendja nuk i sjell asnjë dobi së Vërtetës. Ata nuk e vranë Isain e as nuk e kryqëzuan, absolutisht.
(158) Përkundrazi, atë e shpëtoi Allahu prej kurthit të tyre, duke e ngritur me trup dhe me shpirt pranë Vetes. Allahu është i Plotfuqishëm në Sundimin e Vet dhe askush nuk mund ta bëjë atë të paaftë, Ai është i Urtë në drejtimin, në vendimin dhe në ligjvënien e Tij.
(159) Të gjithë pasuesit e Librit të mëparshëm do të besojnëë Isain ﷺ pasi të ketë zbritur në fund të kohës, para se ai të vdesë, ndërsa Ditën e Gjykimit Isai ﷺ do të jetë dëshmitar i veprave të tyre, çfarë përputhet me fenë e Allahu dhe çfarë bie ndesh me të.
(160) Për shkak të padrejtësive të bëra, Ne ua ndaluam hebrenjve të asaj kohe disa ushqime të mira, të cilat ishin të lejuara për ta. Ne ua ndaluam atyre çdo njëthundrak, ndërsa prej lopëve e dhenve u ndaluam dhjamin, përveç atij dhjami që është në sipërfaqen e trupit. Kjo për shkak se ata i pengonin njëri-tjetrin dhe të tjerët prej Rrugës së Allahut, derisa pengimi prej mirësisë u bë shprehi e tyre.
(161) E morëm këtë masë edhe për shkak se e përvetësonin pasurinë e njerëzve pa asnjë të drejtë fetare. Për jobesimtarët, Ne kemi përgatitur dënim të tmerrshëm.
Pasi Allahu tregoi disa gjynahe nga ithtarët e Librave të mëparshëm, Ai përmend edhe mirësitë e besimtarëve nga mesi i tyre, duke thënë:
(162) Megjithatë, dijetarët e qëndrueshëm prej hebrenjve dhe besimtarët e pranojnë atë që Allahu ta zbriti ty, o i Dërguar (Kuranin) dhe i besojnë edhe Shpalljet që u zbritën të dërguarve para teje, siç ishte Teurati dhe Inxhili. Gjithashtu, ata e falin namazin, japin zekatin e pasurisë së tyre dhe e besojnë që Allahu është Një e i Pashoq. Ata e besojnë edhe Ditën e Gjykimit. Atyre që pajisen me këto cilësi, kemi për t’u dhuruar shpërblim madhështor.

Mësime nga ajetet:

- Përfundimi i mohimit (kufrit) është mbyllja e zemrës, çka e privon atë nga aftësia për të kuptuar.
- Sqarimi i armiqësisë së disa femohuesve hebrenj ndaj profetit Isa, aq sa arritën deri tek përpjekja e tyre për ta vrarë.
- Sqarimi i paditurisë së të krishterëve dhe paqartësisë së tyre në lidhje me çështjen e kryqëzimit, si dhe veprimete tyre duke u mbështetur në hamendësime të gabuara.
- Sqarimi i rëndësisë së dijes, pasi prej pasuesve të Librit të mëparshëm ka të tillë që janë të zotë në dije, derisa kjo zotësi i bën që të besojnë Profetin Muhamed ﷺ.

163 Ne të frymëzuam me shpallje ty, o i Dërguar, ashtu siç i frymëzuam me shpallje edhe profetët që kanë jetuar para teje, prandaj ti nuk je i pari i prej tyre. Kështu, Ne frymëzuam Nuhun dhe profetët e tjerë që erdhën pas tij, siç ishin Ibrahimi me dy bijtë e vet, Ismailin dhe Is'hakun. E po ashtu u dhamë shpallje Jakubit, birit të Is'hakut, si dhe Asbatëve, të cilët ishin profetët e dërguar tek dymbëdhjetë fiset izraelite prej bijve të Jakubit (Paqja qoftë mbi të!). Sikurse frymëzuam me shpallje Isain, Ejubin, Junusin, Harunin e Sulejmanin. Ndërsa Daudit i zbritëm libër, që ishte Zeburi.

164 Ne dërguam profetë, për të cilët të kemi treguar në Kuran, ashtu si kemi dërguar edhe profetë për të cilët nuk të kemi treguar në të. Mospërmendjen e tyree kemi bërë për një urtësi. Ndërsa Musait Allahu i foli drejtpërdrejt, pa asnjë ndërmjetës, siç i përshtatet Lartësisë dhe Madhështisë të Tij, si nderim për Musain.

165 I dërguam të përgëzonin për shpërblimin fisnik që i pret ata të cilët besojnë Allahun dhe të frikësonin ata që e mohojnë Atë, për një dënim të dhembshëm. Në këtë mënyrë njerëzit të mos kenë pretekst kundër Allahut pas dërgimit të profetëve, me të cilin mund të arsyetohen. Allahu është i Plotfuqishëm në sundim dhe i Urtë në vendimin e Vet.

166 Nëse hebrenjtë të mohojnë ty, o i Dërguar, dije se është Allahu që të mbështet për Vërtetësinë e librit që të ka shpallur ty (Kuranit), ku zbriti Dijen e Vet, të cilën Ai dëshiroi që robërit e Tij ta mësonin se çfarë dëshiron Allahu dhe çfarë urren. Bashkë me Allahun, edhe engjëjt e dëshmojnë Vërtetësinë e asaj me të cilën ti je dërguar, edhe pse mjafton që vetëm Allahu të jetë Dëshmitar, pasi dëshmia e Tij është më e mjaftueshme se çdo dëshmi tjetër.

167 Ata që e mohuan dërgimin tënd dhe i penguan njerëzit prej pranimit të Islamit, ata janë larguar shumë nga e Vërteta.

168 Ata që mohuan Allahun e të dërguarit e Tij, si dhe e i bënë dëm vetvetes, duke mbetur në mohim, Allahu kurrsesi nuk do t'ua falë këtë e nuk do t'i udhëzojë në Rrugën, që do t'i shpëtojë ata prej dënimit të Tij.

169 Për ata është veç rruga e cila do t'i çojë në Xhehenem, ku do të qëndrojnë gjithmonë, e kjo për Allahun është e lehtë, se Atë asgjë nuk mund ta bëjë të paaftë.

170 O ju njerëz, ju ka ardhur i Dërguari Muhamed ﷺ me udhëzim dhe fe të vërtetë prej Allahut të Lartësuar, prandaj besojini bashkë me atë që ka ardhur, që të jetë në të mirën tuaj si në këtë botë, ashtu dhe në botën tjetër. E nëse ju e mohoni Allahun, dijeni se Allahu nuk ka nevojë për besimin tuaj, edhe pse Atij nuk i pëlqen mosbesimi juaj. Atij i përket pushteti i gjithçkaje që është në qiej! I Tij është pushteti i gjithçkaje që është në Tokë, si dhe i çdo gjëje ndërmjet tyre. Allahu është i Gjithëdijshëm se kush e meriton udhëzimin, që t'ia lehtësojë arritjen e tij, dhe kush nuk e meriton, që ta verbojë atë në gjetjen e tij. Ai është i Urtë në fjalët, veprat, ligjvënien dhe në vendimet e Tij.

الحزب ١١

۞ إِنَّآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ كَمَآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ نُوحٖ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ مِنۢ بَعۡدِهِۦۚ
وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ
وَٱلۡأَسۡبَاطِ وَعِيسَىٰ وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَٰرُونَ وَسُلَيۡمَٰنَۚ
وَءَاتَيۡنَا دَاوُۥدَ زَبُورٗا ١٦٣ وَرُسُلٗا قَدۡ قَصَصۡنَٰهُمۡ عَلَيۡكَ
مِن قَبۡلُ وَرُسُلٗا لَّمۡ نَقۡصُصۡهُمۡ عَلَيۡكَۚ وَكَلَّمَ ٱللَّهُ مُوسَىٰ
تَكۡلِيمٗا ١٦٤ رُّسُلٗا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ
لِلنَّاسِ عَلَى ٱللَّهِ حُجَّةُۢ بَعۡدَ ٱلرُّسُلِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمٗا
١٦٥ لَّٰكِنِ ٱللَّهُ يَشۡهَدُ بِمَآ أَنزَلَ إِلَيۡكَۖ أَنزَلَهُۥ بِعِلۡمِهِۦۖ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ
يَشۡهَدُونَۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًا ١٦٦ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ
وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ قَدۡ ضَلُّواْ ضَلَٰلَۢا بَعِيدًا ١٦٧ إِنَّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ وَظَلَمُواْ لَمۡ يَكُنِ ٱللَّهُ لِيَغۡفِرَ لَهُمۡ وَلَا لِيَهۡدِيَهُمۡ
طَرِيقًا ١٦٨ إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۚ وَكَانَ
ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٗا ١٦٩ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدۡ جَآءَكُمُ ٱلرَّسُولُ بِٱلۡحَقِّ
مِن رَّبِّكُمۡ فَـَٔامِنُواْ خَيۡرٗا لَّكُمۡۚ وَإِن تَكۡفُرُواْ فَإِنَّ لِلَّهِ
مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمٗا ١٧٠

Mësime nga ajetet:

- Pohimi i dërgimit dhe i shpalljes për Nuhun, Ibrahimin dhe për të tjerë pasardhës të tyre, disa prej të cilëve Allahu i ka përmendur e disa nuk i ka përmendur, për shkak të një urtësie që e di vetë i Lartësuari.
- Pohimi i cilësisë së të Folurit të Allahut të Lartësuar sipas mënyrës që i përshtatet Qenies së Tij Unike dhe Supreme. Allahu i Lartësuar i ka folur drejtpërdrejt të dërguarit të Vet, Musait ؑ.
- Gëzimi i Profetit Muhamed (Paqja dhe bekimi i Allahut qofshin mbi të!) nëpërmjet sqarimit se është Allahu i Lartësuar Ai që do dëshmojë për Vërtetësinë e tij si Profet; gjithashtu këtë do ta dëshmojnë edhe engjëjt.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى
اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ ۚ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ
وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَىٰ مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِّنْهُ ۖ فَآمِنُوا بِاللَّهِ
وَرُسُلِهِ ۖ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ ۚ انتَهُوا خَيْرًا لَّكُمْ ۚ إِنَّمَا اللَّهُ
إِلَٰهٌ وَاحِدٌ ۖ سُبْحَانَهُ أَن يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ ۘ لَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٧١﴾ لَّن يَسْتَنكِفَ
الْمَسِيحُ أَن يَكُونَ عَبْدًا لِّلَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ ۚ
وَمَن يَسْتَنكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ
إِلَيْهِ جَمِيعًا ﴿١٧٢﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضْلِهِ ۖ وَأَمَّا الَّذِينَ
اسْتَنكَفُوا وَاسْتَكْبَرُوا فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَلَا
يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧٣﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ
قَدْ جَاءَكُم بُرْهَانٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَأَنزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُّبِينًا
﴿١٧٤﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي
رَحْمَةٍ مِّنْهُ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيهِمْ إِلَيْهِ صِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا ﴿١٧٥﴾

(171) Thuaju, o i Dërguar, të krishterëve, ndjekësve të Ungjillit: “Mos e kaloni kufirin, në lidhje me fenë tuaj! Mos thoni për Allahun, në lidhje me çështjen e Isait ﷺ, përveçse të vërtetën, e cila është se Mesihu ishte veçse një i Dërguar, të cilin Allahu e solli me të Vërtetën. Ai e krijoi Isain me Fjalën e Vet “Bëhu”, të cilën e Fryu tek Merjemja nëpërmjet Xhibrilit. Besojini Allahut dhe të gjithë të dërguarve të Tij pa bërë përjashtime mes tyre, e mos thoni zotat janë tre. Jepini fund kësaj shprehjeje të gënjeshtërt e të shëmtuar, për dobinë tuaj në këtë botë dhe në botën tjetër. Allahu është Zoti, është Një e i Vetëm, që nuk ka as bashkëshorte dhe as fëmijë, pasi Ai është i Panevojë, Atij i përket pushteti i qiejve dhe pushteti i tokës, kështu që Atij i mjafton që të jetë Mbajtës dhe Drejtues i asaj që gjendet në qiej dhe në Tokë.

(172) Isai, biri i Merjemes, nuk e quan ulje dhe nuk refuzon që të jetë thjesht rob i Allahut. Madje edhe engjëjt, të cilët Allahu ka afruar pranë Vetes e u ka ngritur pozitën, nuk refuzojnë që të jenë thjesht robër të Allahut. Prandaj si e konsideroni Isain si zot?! Si mundet që idhujtarët t’i konsiderojnë engjëjt si zota?! Kush tregon mospërfillje ndaj adhurimit kushtuar Allahut dhe tregohet i mendjemadh lidhur me të, dijeni se Allahu do t’i grumbullojë të gjithë së bashku para Vetes në Ditën e Gjykimit e do t’i japë secilit atë që meriton.

Pasi Allahu e bëri të qartë se të gjithë do t’i mbledhë para Vetes, shpjegoi edhe shpërblimin e tyre duke thënë:

(173) Ndërsa ata që besuan Allahun dhe i pranuan të dërguarit e Tij, që bënë vepra të dobishme sinqerisht vetëm për Allahun dhe në përputhje me dispozitat e Tij, këtyre Zoti do t’u japë shpërblimin e veprave të tyre pa ua pakësuar, madje do t’u shtojë (shpërblimin) për to prej bujarisë dhe mirësisë së Vet.

Ndërsa ata që e shpërfillën me mendjemadhësi adhurimin ndaj Allahut dhe bindjen ndaj Tij, Zoti do t’i dënojë me një formë të tmerrshme. Atëherë, përveç Allahut, nuk do të gjejnë asnjë që t’i marrë në mbrojtje apo që mund t’i ndihmojë.

(174) O njerëz, ju ka ardhur prej Zotit tuaj argument i dukshëm, që nuk ju lë shfajësim dhe që heq çdo dyshim, që është Muhamedi ﷺ. Ne ju zbritëm edhe një Dritë të qartë, që është Kurani.

(175) Ata që i besuan Allahut dhe i qëndruan besnikë Kuranit, të cilin Ai e zbriti tek i Dërguari i tyre, Zoti do t’i mëshirojë, duke i futur në Xhenet. Ai do t’ua shtojë atyre shpërblimet e do t’ua ngrejë gradat. Ashtu siç do t’u japë sukses, që të ndjekin Rrugën e Drejtë, e cila nuk ka dredhime e që është Rruga që të çon për në Xhenetin e Adnit.

Mësime nga ajetet:

- Sqarimi se Mesihu ishte thjesht njeri edhe nëna e tij, gjithashtu. Bëhet e qartë edhe humbja e të krishterëve, të cilët e kanë tepruar lidhur me ta, aq sa i ngritën prej kufijve të njerëzores.
- Sqarimi i idhujtarisë së atyre që flasin për trinitetin, mohimi që Allahu i Lartësuar të ketë bashkëshorte dhe nxjerrja në pah e Njëshmërisë së Tij në Qenien dhe atributet e Veta.
- Pohimi se profeti Isa dhe të gjithë engjëjt janë robër të krijuar nga Allahu, që nuk tregohen mendjemëdhenj për të adhuruar Allahun e Lartësuar dhe për t’iu nënshtruar urdhrave të Tij. Atëherë, si mund të quhen ata zota, ndërkohë që ata janë robër ndaj Allahut të Lartësuar?!
- Në fe ka argumente dhe sqarime logjike, të cilat i heqin dyshimet, si dhe dritë dhe udhëzim, që i largojnë dilemat dhe tekat e kota.

يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَالَةِ إِنِ امْرُؤٌ هَلَكَ
لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ أُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِثُهَا إِن
لَّمْ يَكُن لَّهَا وَلَدٌ فَإِن كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَ
وَإِن كَانُوا إِخْوَةً رِّجَالًا وَنِسَاءً فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ
يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ أَن تَضِلُّوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٧٦﴾

ترتيبها ٥ — سُورَةُ المَائِدَةِ — آياتها ١٢٠

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ أُحِلَّتْ لَكُم بَهِيمَةُ الْأَنْعَامِ
إِلَّا مَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّي الصَّيْدِ وَأَنتُمْ حُرُمٌ إِنَّ اللَّهَ
يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ﴿١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُحِلُّوا شَعَائِرَ اللَّهِ
وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا آمِّينَ الْبَيْتَ
الْحَرَامَ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّن رَّبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا
وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَآنُ قَوْمٍ أَن صَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَن
تَعْتَدُوا وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ
وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢﴾

(176) Ata kërkuan prej teje, o i Dërguar, që t'u jepje këshillë ligjore (fetva) mbi çështjen e trashëgimisë së *kelales*, - pra, për atë që vdes duke mos lënë pas vetes as prindër e as fëmijë. Ti thuaju se Allahu e sqaron gjykimin lidhur me çështjen e tyre. Kështu, nëse një person vdes duke mos lënë pas vetes as prindër dhe as fëmijë, por që ka motër prej dy prindërve apo motër nga babai, asaj i përket gjysma e pasurisë që ka lënë ai, pjesë e përcaktuar. Ndërsa vëllai i tij prej dy prindërve apo nga babai, do të trashëgojë prej pasurisë që ai ka lënë në përpjesëtim, nëse bashkë me të nuk ekziston dikush tjetër që duhet të marrë pjesë të përcaktuar. Por, nëse ekziston edhe dikush tjetër që duhet të marrë pjesë të caktuar, vëllait i takon të marrë pjesën që ngelet (pas heqjes së pjesës së përcaktuar). Nëse ka shumë motra nga gjaku (prej dy prindërve të tij) apo nga babai, duke qenë dy a më shumë, atëherë të dyja apo të gjitha së bashku trashëgojnë dy të tretat. Nëse janë fëmijë gjaku apo nga babai, ku në mesin e tyre ka meshkuj dhe femra, atëherë ata trashëgojnë me anë të përpjesëtimit duke ndjekur rregullin: "Pjesa e mashkullit është dyfishi i një femre". Kështu jua sqaron Allahu gjykimin mbi *kelalen,* por edhe të gjitha gjykimet që kanë të bëjnë me trashëgiminë, në mënyrë që të mos devijoni në këto çështje. Allahu është i Gjithëdijshëm, e Atij nuk i fshihet asgjë.

SURJA "EL-MÂIDE"

Medinase

Me emrin e Allahut, të Gjithëmëshirshmit, Mëshirëplotit!

Nga qëllimet e sures:

Urdhërimi për respektimin e marrëveshjeve dhe tërheqja e vëmendjes për të mos qenë si Ithtarët e Librit, që nuk i respektojnë ato.

Shpjegimi i ajeteve:

(1) O ju që keni besuar! Çojini në vend të gjitha marrëveshjet e bëra mes jush dhe Krijuesit, si dhe mes jush dhe robërve të Tij. Allahu jua ka lejuar, nga Mëshira për ju, ngrënien e bagëtive (devesë, lopës dhe dhenve), përveç atyre që ju shpallen si të ndaluara, siç është gjahu gjatë kohës që jeni në gjendje *ihrami* për kryerjen e Haxhit apo të Umres. Allahu gjykon si të dëshirojë dhe sipas urtësisë së Vet, sa i përket lejimit dhe ndalimit, prandaj nuk duhet shfaqur kurrë pakënaqësi dhe as refuzim ndaj vendimit të Tij.

(2) O ju që besoni! Mos i cenoni simbolet e Allahut, të cilët Ai ju ka urdhëruar t'i madhëroni! Largohuni nga gjërat që ndalohen në ihram, siç janë: veshja e rrobave të qepura apo gjuetia! Mos e quani të lejuar luftën në muajt e shenjtë, të cilët janë: Dhul'kade, Dhul'hixhe, Muharrem dhe Rexheb! Mos i cenoni kurbanet që dhurohen për Qabenë, duke i grabitur a duke i penguar që të arrijnë atje, ku edhe flijohen për hir të Allahut! Mos i prekni as kafshët që kanë qafore prej leshi a të ngjashme, shenjë treguese kjo se ato janë kurbane për t'u dhuruar! Mos i sulmoni rrugëtarët për në Shtëpinë e Shenjtë të Allahut, që synojnë edhe fitimin e tregtisë, edhe fitimin e Kënaqësisë së Allahut. Kur të liroheni nga ihrami e të keni dalë prej kufizimeve që ju vë ai, atëherë mund të bëni gjueti, nëse dëshironi. Le të mos ju shtyjë urrejtja që keni ndaj një populli, i cili ju pengonte më parë për të vizituar Xhaminë e Shenjtë, që të bëni padrejtësi ndaj tyre! O besimtarë, ndihmojeni njëri-tjetrin në zbatimin e detyrimeve e të ndalimeve dhe mos bashkëpunoni në kryerjen e gjynaheve, sepse kjo ju ngarkon me barrë të rëndë! Mos merrni pjesë në padrejtësinë ndaj njerëzve, në cenimin e gjakut, të pasurisë dhe nderit të tyre! Kijeni frikë Allahun, duke iu përkushtuar Atij e duke iu larguar kundërshtimit të Tij, pasi Ai e ndëshkon ashpër ata që e kundërshtojnë! Prandaj ruhuni prej ndëshkimit të Tij!

Mësime nga ajetet:

- Kujdesi i treguar nga Allahu ndaj të gjitha kategorive të trashëgimtarëve, duke u caktuar pjesën secilit.
- Në parim është i lejuar mishi i çdo bagëtie, përveç asaj që është përjashtuar me argument fetar, apo asaj që është vrarë në gjueti gjatë ihramit.
- Ndalohet cenimi i simboleve të shenjta, siç janë kufizimet e *ihramit*, gjuetia kur në gjendjen e *ihramit*, lufta gjatë muajve të shenjtë, përvetësimin e kurbaneve që janë për t'u dhuruar apo pengimi i tyre që të mbërrijnë në vendin e therjes (Mekë).

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنزِيرِ وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ
وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ
السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَن تَسْتَقْسِمُوا
بِالْأَزْلَامِ ذَٰلِكُمْ فِسْقٌ الْيَوْمَ يَئِسَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن دِينِكُمْ فَلَا
تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ
نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ
غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِّإِثْمٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣﴾ يَسْأَلُونَكَ مَاذَا
أُحِلَّ لَهُمْ قُلْ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَمَا عَلَّمْتُم مِّنَ الْجَوَارِحِ
مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ فَكُلُوا مِمَّا أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ
وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٤﴾
الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حِلٌّ لَّكُمْ
وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَّهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ
مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ
مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ وَلَا مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ وَمَن يَكْفُرْ
بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٥﴾

(3) Allahu e ka ndaluar mishin e kafshëve që kanë ngordhur pa u therur, sikurse ka ndaluar gjakun e rrjedhshëm, mishin e derrit dhe mishin e kafshëve që janë therur jo në emër të Allahut. Po ashtu, Ai ka ndaluar mishin e kafshëve që kanë ngordhur nga mbytja a nga goditja, nga rënia prej lartësisve a nga shpimi i brirëve, si dhe nga sulmi i egërsirave (si, luani, tigri apo ujku). Por nëse ju i arrini të gjalla dhe i therni ato (para se të ngordhin), atëherë mishi i tyre është hallall për ju. Ai jua ka ndaluar, gjithashtu, mishin e asaj që është therur si kurban për idhujt. Ashtu siç ka ndaluar edhe që të kërkoni njohjen e fatit duke hedhur short me gurë a shigjeta, ku shkruhet "bëje" apo "mos e bëj" dhe pastaj veprohet sipas asaj që del. Kryerja e këtyre veprave të ndaluara konsiderohet mosbindje ndaj Allahut. Sot, jobesimtarët (e Mekës) i kanë humbur shpresat se ju do të braktisni fenë islame, pasi e panë fuqinë e saj, prandaj mos iu frikësoni atyre, por vetëm Mua. Sot Unë e përsosa fenë tuaj, e cila është Islami, e plotësova Mirësinë Time të dukshme dhe të fshehtë ndaj jush dhe zgjodha për ju Islamin si fe, prandaj nuk pranoj fe tjetër përveç saj. Kushdo që zihet ngushtë për shkak të urisë, mund të hajë diçka nga mishi i kafshës së ngordhur (nëse nuk gjen tjetër), por pa synuar të bëjë gjynah. Në këtë rast ai nuk bën faj, nëse ha. Allahu është Gjynahfalës dhe Mëshirues.
Pasi përmendi ato gjëra që ndalohet të hahen, Allahu përmend edhe ato gjëra që janë të lejuara:
(4) Të pyesin shokët e tu, o i Dërguar, se çfarë ua ka lejuar Allahu për të ngrënë. Thuaju: Allahu ju ka bërë hallall të hani gjithçka të mirë. P.sh. gjahun që kapin për ju kafshët e stërvitura nga ju, siç janë qentë, leopardët a skifterët, të cilët i keni mësuar të gjuajnë, falë Allahut, aq sa ato ju binden sa herë që i urdhëroni a i ndaloni. Prandaj (ju lejohet të) hani prej asaj që kanë kapur për ju në gjueti, edhe nëse e kanë vrarë ata vetë (e jo ju), por duhet ta përmendni emrin e Allahut (Bismilah!) kur t'i lëshoni. Kijani frikën Allahut, duke zbatuar urdhërimet dhe ndalimet e Tij, se Allahu është i shpejtë në marrjen në llogari.
(5) Sot Allahu ua ka bërë hallall ngrënien e ushqimeve të preferuara, ngrënien e mishit të therur nga pasuesit e Librave të mëparshëm, pra, të judejve dhe të krishterëve. Edhe për ata është i lejuar mishi që therni ju. Ju lejohet që të martoheni me gratë e lira e të ndershme prej besimtareve, si dhe me gratë e lira e të ndershme prej atyre që u është dhënë Libri para jush, pra, me hebreje dhe të krishtera, nëse u jepni pajën që duan dhe nëse jeni të ndershëm në moskryerjen e ndonjë poshtërsie, si dhe duke mos i marrë si dashnore, sa për të kryer imoralitet me to. Kush i mohon ato që i ka bërë ligj Allahu për robërit e Vet, veçse ka shkatërruar punën e vet, duke humbur kushtin e pranimit të saj, që është imani, ndërsa Ditën e Gjykimit ai do të jetë fatkeq, për shkak se do të hyjë në Zjarr e do të qëndrojë përjetësisht aty.

Mësime nga ajetet:

- Ndalimi i mishit të kafshës që ka ngordhur e patherur, i gjakut të rrjedhshëm, i mishit të derrit, i kafshës që është therur jo në emër të Allahut dhe i çdo kafshe që ngordhure nga mbytja, nga goditja, nga rënia prej lartësisë, nga shpimi (e çarja), apo nga shqyerja prej egërsirave. Nga këto përjashtohen ato kafshë që gjenden ende të gjalla dhe theren sipas dispozitave fetare.
- Lejimi i atij mishi që gjuajnë kafshët e stërvitura për gjueti, si qentë apo skifterët.
- Lejim i mishit të therur nga ndjekësit e Librit të mëparshëm, si dhe lejimi i martesës me gratë e lira e të ndershme të tyre.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا قُمۡتُمۡ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ فَٱغۡسِلُواْ
وُجُوهَكُمۡ وَأَيۡدِيَكُمۡ إِلَى ٱلۡمَرَافِقِ وَٱمۡسَحُواْ بِرُءُوسِكُمۡ
وَأَرۡجُلَكُمۡ إِلَى ٱلۡكَعۡبَيۡنِۚ وَإِن كُنتُمۡ جُنُبٗا فَٱطَّهَّرُواْۚ
وَإِن كُنتُم مَّرۡضَىٰٓ أَوۡ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوۡ جَآءَ أَحَدٞ مِّنكُم مِّنَ
ٱلۡغَآئِطِ أَوۡ لَٰمَسۡتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَلَمۡ تَجِدُواْ مَآءٗ فَتَيَمَّمُواْ صَعِيدٗا
طَيِّبٗا فَٱمۡسَحُواْ بِوُجُوهِكُمۡ وَأَيۡدِيكُم مِّنۡهُۚ مَا يُرِيدُ ٱللَّهُ
لِيَجۡعَلَ عَلَيۡكُم مِّنۡ حَرَجٖ وَلَٰكِن يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمۡ
وَلِيُتِمَّ نِعۡمَتَهُۥ عَلَيۡكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ٦
وَٱذۡكُرُواْ نِعۡمَةَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَمِيثَٰقَهُ ٱلَّذِي وَاثَقَكُم
بِهِۦٓ إِذۡ قُلۡتُمۡ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمُۢ
بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ٧ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُونُواْ قَوَّٰمِينَ
لِلَّهِ شُهَدَآءَ بِٱلۡقِسۡطِۖ وَلَا يَجۡرِمَنَّكُمۡ شَنَـَٔانُ قَوۡمٍ عَلَىٰٓ
أَلَّا تَعۡدِلُواْۚ ٱعۡدِلُواْ هُوَ أَقۡرَبُ لِلتَّقۡوَىٰۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ
ٱللَّهَ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ٨ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَأَجۡرٌ عَظِيمٞ ٩

(6) O ju që keni besuar! Kur të ngriheni për të kryer namazin, nëse keni papastërti të vogël, atëherë merrni abdes duke larë fytyrën dhe duart deri mbi bërryla, duke fshirë (me dorë të lagur) kokën, si dhe duke larë këmbët bashkë me thembrat deri mbi nyje. Nëse keni papastërti të madhe, atëherë lani të gjithë trupin. Nëse jeni të sëmurë dhe frikësoheni se ju përkeqësohet sëmundja apo vonohet shërimi i saj, ose jeni të shëndetshëm por gjendeni në udhëtim, ose keni papastërti të vogël për shkak të kryerjes së nevojave fiziologjike apo keni papastërti të madhe për shkak të marrëdhënieve intime me gratë dhe keni kërkuar ujë për t'u pastruar por nuk gjeni, atëherë prekni sipërfaqen e tokës me pëllëmbë, pastaj fshini me to fytyrën e më pas fshini shuplakat e duarve tuaja (nga të dyja anët) me atë që ngelet. Allahu nuk Dëshiron që t'ju vërë në vështirësi me dispozitat e Veta, duke ju detyruar përdorimin e ujit nëse ju dëmton, por Ai lejoi për ju një zëvendësues, në rast sëmundjeje apo mungese uji, duke plotësuar kështu Mirësinë e Vet ndaj jush, me shpresë se do të tregoheni mirënjohës ndaj Allahut e të mos tregoheni mohues të mirësive të Tij.

(7) Përkujtoni mirësinë e Allahut ndaj jush kur ju udhëzoi në Islam, si dhe përkujtoni marrëveshjen e Tij me ju, kur ju i dhatë besën Profetit ﷺ për bindje në të mirë e në të keq, duke thënë: "Dëgjuam fjalën tënde dhe i bindemi urdhrit tënd!" Prandaj, kijani frikën Allahut duke i vënë në zbatim urdhrat e Tij, përfshirë këtu dhe besëlidhjen, e duke iu larguar ndalesave të Tij. Allahu është i Gjithëdijshëm për atë që është në brendësi të zemrave; Atij nuk i fshihet prej saj asgjë.

(8) O ju që keni besuar Allahun dhe ndiqni të Dërguarin e Tij, tregohuni të palëkundur në zbatimin e të drejtave që ka Allahu mbi ju, duke kërkuar me këtë Fytyrën (Kënaqësinë) e Tij. Bëhuni dëshmitarë të drejtë, larg zullumit dhe mos t'ju shtyjë urrejtja që keni ndaj një populli, që të mos mbani drejtësi ndaj tij. Drejtësia kërkohet si ndaj mikut, ashtu edhe ndaj armikut. Prandaj mbani drejtësi me të dy, pasi drejtësia është më afër devotshmërisë, ndërsa mosmbajtja e drejtësisë është më afër tejkalimit të kufijve. Kijani frikën Allahun duke vënë në zbatim urdhëresat e Tij dhe duke u larguar prej ndalimeve të Tij, sepse Allahu është i Mirinformuar për atë që bëni. Atij nuk i fshihet asgjë prej punëve tuaja dhe Ai ka për t'ju shpërblyer për to.

(9) Atyre që besojnë Allahun e të dërguarit e Tij dhe që bëjnë vepra të mira, Ai u ka premtuar falje të gjynaheve të tyre dhe shpërblim të madh, duke i futur në Xhenet. Allahu nuk e thyen premtimin e dhënë.

Mësime nga ajetet:

- Uji përdoret për pastrim, duke marrë abdes, në rastin e papastërtisë së vogël dhe me marrjen e gusulit (larje e tërësishme) në rastin e papastërtisë së madhe.
- Në rastin e mosgjetjes së ujit apo në rastin kur përdorimi i tij është i pamundur nga ndonjë sëmundje apo i ftohti i acartë, atëherë lejohet përdorimi i tejemumit (pastrimit me dhé), që largon papastërtinë abstrakte (qoftë të vogël apo të madhe).
- Urdhërimi për zbatimin e drejtësisë, qoftë edhe në marrëdhëniet me armiqtë.

وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَآ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ
ٱلۡجَحِيمِ ١٠ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتَ
ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ إِذۡ هَمَّ قَوۡمٌ أَن يَبۡسُطُوٓاْ إِلَيۡكُمۡ أَيۡدِيَهُمۡ
فَكَفَّ أَيۡدِيَهُمۡ عَنكُمۡۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلۡيَتَوَكَّلِ
ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ١١ ۞وَلَقَدۡ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ
وَبَعَثۡنَا مِنۡهُمُ ٱثۡنَيۡ عَشَرَ نَقِيبٗاۖ وَقَالَ ٱللَّهُ إِنِّي
مَعَكُمۡۖ لَئِنۡ أَقَمۡتُمُ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَيۡتُمُ ٱلزَّكَوٰةَ
وَءَامَنتُم بِرُسُلِي وَعَزَّرۡتُمُوهُمۡ وَأَقۡرَضۡتُمُ ٱللَّهَ قَرۡضًا
حَسَنٗا لَّأُكَفِّرَنَّ عَنكُمۡ سَيِّـَٔاتِكُمۡ وَلَأُدۡخِلَنَّكُمۡ
جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۚ فَمَن كَفَرَ بَعۡدَ ذَٰلِكَ
مِنكُمۡ فَقَدۡ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ١٢ فَبِمَا نَقۡضِهِم
مِّيثَٰقَهُمۡ لَعَنَّٰهُمۡ وَجَعَلۡنَا قُلُوبَهُمۡ قَٰسِيَةٗۖ يُحَرِّفُونَ
ٱلۡكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِۦ وَنَسُواْ حَظّٗا مِّمَّا ذُكِّرُواْ
بِهِۦۚ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَىٰ خَآئِنَةٖ مِّنۡهُمۡ إِلَّا قَلِيلٗا مِّنۡهُمۡۖ
فَٱعۡفُ عَنۡهُمۡ وَٱصۡفَحۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٣

ربع الحزب ١١

(10) Ata që e mohojnë Allahun dhe argumentet e Tij, do të jenë banorë të Zjarrit, ku do të futen si ndëshkim për mohimin që treguan dhe do të qëndrojnë të pandarë, si shoku me shokun.

(11) O ju që keni besuar, kujtoni me zemrën dhe gjuhën tuaj mirësinë e Allahut, që ju mbrojti duke futur frikën në zemrat e armiqve tuaj, kur ata tentuan t'ju shpartallonin. Allahu i shmangu prej jush e ju ruajti prej tyre. Kijani frikën Allahut duke i vënë në zbatim urdhrat e Tij e duke u larguar prej ndalimeve të Tij! Vetëm tek Allahu le të mbështeten besimtarët, në mënyrë që të arrijnë interesat e tyre fetare dhe jetësore.

(12) Allahu mori një premtim të fortë prej bijve të Izraelit (që do përmendet më poshtë) dhe nxori prej tyre dymbëdhjetë udhëheqës dhe secili udhëheqës ishte përgjegjës për ata që kishte nën vete. Allahu u tha bijve të Izraelit: "Unë jam me ju, me ndihmën dhe mbështetjen Time. Nëse ju e kryeni namazin sipas formës më të mirë, jepni zekatin (lëmoshën e detyrueshme) nga pasuria juaj, u besoni të gjithë të dërguarve të Mi duke mos bërë dallim mes tyre, i nderoni ata, i ndihmoni ata, si dhe u dhuroni atyre për bamirësi, Unë kam për t'jua fshirë gjynahet që keni bërë, ndërsa Ditën e Gjykimit kam për t'ju futur në Xhenet, nën pallatet e të cilit rrjedhin lumenj. Kush nuk e mban këtë premtim, ka lënë rrugën e së Vërtetës me vetëdije dhe qëllimisht."

(13) Për shkak se e shkelën premtimin, Ne i larguam prej Mëshirës Sonë dhe ua bëmë zemrat të ashpra e të ngurta, ku nuk mund të depërtonte mirësia e as nuk mund t'u bënte dobi këshilla. Kështu, ata e nxirrnin shprehjen jashtë konteksteve të saj, duke i ndryshuar fjalët dhe e interpretonin sipas kuptimeve që u shkonte për shtat qejfeve të tyre. Ata nuk zbatonin më porositë dhe akoma i gjen, o i Dërguar, që sillen me pabesi ndaj Allahut dhe ndaj robërve të Tij besimtarë, përveç një pakicë e tyre, të cilët e zbatuan premtimin. Prandaj këta të fundit fali e mos i qorto, pasi kjo është bamirësi dhe Allahu i do ata që janë bamirës.

Mësime nga ajetet:

- Prej mirësive kryesore të Allahut ndaj të Dërguarit (Paqja dhe bekimi i Allahut qofshin mbi të!) dhe shokëve të tij ishte se i mbrojti dhe i pengoi kurthet e jobesimtarëve kundër tyre.
- Besimi në të dërguarit, ndihmesa e tyre, falja e namazit, dhënia e zekatit (lëmoshës së detyruar) sipas formës së kërkuar, janë shkaqe kryesore të fitimit të ndihmës së Allahut të Lartësuar dhe të hyrjes në Xhenet.
- Shkelja e marrëveshjeve me profetët është shkak i ashpërsimit të zemrave.
- Përçmimi i veprës së atyre që ndryshuan librat që zbriti Allahu.

وَمِنَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّا نَصَٰرَىٰٓ أَخَذۡنَا مِيثَٰقَهُمۡ فَنَسُواْ حَظّٗا مِّمَّا ذُكِّرُواْ بِهِۦ فَأَغۡرَيۡنَا بَيۡنَهُمُ ٱلۡعَدَاوَةَ وَٱلۡبَغۡضَآءَ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ وَسَوۡفَ يُنَبِّئُهُمُ ٱللَّهُ بِمَا كَانُواْ يَصۡنَعُونَ ١٤ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ قَدۡ جَآءَكُمۡ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمۡ كَثِيرٗا مِّمَّا كُنتُمۡ تُخۡفُونَ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ وَيَعۡفُواْ عَن كَثِيرٖۚ قَدۡ جَآءَكُم مِّنَ ٱللَّهِ نُورٞ وَكِتَٰبٞ مُّبِينٞ ١٥ يَهۡدِي بِهِ ٱللَّهُ مَنِ ٱتَّبَعَ رِضۡوَٰنَهُۥ سُبُلَ ٱلسَّلَٰمِ وَيُخۡرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ بِإِذۡنِهِۦ وَيَهۡدِيهِمۡ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ١٦ لَّقَدۡ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ مَرۡيَمَۚ قُلۡ فَمَن يَمۡلِكُ مِنَ ٱللَّهِ شَيۡـًٔا إِنۡ أَرَادَ أَن يُهۡلِكَ ٱلۡمَسِيحَ ٱبۡنَ مَرۡيَمَ وَأُمَّهُۥ وَمَن فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗاۗ وَلِلَّهِ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَاۚ يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ١٧

(14) Ashtu siç morëm premtimin prej izraelitëve, Ne morëm premtim edhe prej atyre që e konsideronin veten si ndjekës të Isait. Por ata i braktisën këshillat tona, njëlloj si paraardhësit e tyre nga izraelitët, prandaj Ne futëm armiqësi e urrejtje të ashpër mes tyre, (që do të vazhdojë) deri në Ditën e Gjykimit. Së shpejti, Allahu do t'i vërë në dijeni për atë që kanë kryer dhe ka për t'ua dhënë atë që e meritojnë.

Pasi Allahu përmendi ndjekësit e Librit të mëparshëm si dhe premtimet që pati marrë prej tyre, shkeljen që ata u bënë atyre, i urdhëroi që të besonin në Muhamedin ﷺ, duke thënë:

(15) O ju ndjekës të Librit të mëparshëm, ju që ndiqni Teuratin dhe ju që ndiqni Ungjillin! Juve ju ka ardhur i Dërguari Ynë, Muhamedi ﷺ, i cili ju sqaron shumicën e atyre çështjeve të Librit që ju i fshihnit e i kalon shumë të tjera, prej të cilave nuk ka asnjë dobi. Ju ka ardhur Kurani, një libër prej Allahut, që ndriçon dhe sqaron çdo gjë për të cilën kanë nevojë njerëzit në jetën e tyre të kësaj bote dhe të Botës Tjetër.

(16) Allahu udhëzon nëpërmjet këtij Libri këdo që ndjek kënaqësinë e Tij me besim dhe vepra të mira, duke e çuar në rrugën e shpëtimit prej dënimit të Tij. Ajo është rruga që të çon në Xhenet. Me këtë Libër Ai i nxjerr ata prej errësirave të kufrit dhe gjynahut, për tek drita e imanit dhe udhëzimit, nëse dëshiron dhe u jep sukses për tek rruga e vërtetë dhe e drejtë e Islamit.

(17) Bëjnë blasfemi (femohim) ata të krishterë që thonë se Allahu është Mesihu, pra, Isai biri i Merjemes. Thuaju atyre, o i Dërguar: "Kush mund ta pengojë Allahun që të mos e shkatërrojë Isain birin e Merjemes dhe nënën e tij, e t'i shkatërrojë të gjithë ata që janë në Tokë, nëse Ai do të dëshironte?!" Nëse askush nuk mund ta pengojë Atë që ta bëjë diçka të tillë, kjo tregon se nuk ka zot tjetër, të vërtetë, përveç Allahut e askush tjetër nuk e meriton të adhurohet. Të gjithë, edhe Isai biri i Merjemes, edhe nëna e tij dhe të gjitha krijesat janë të krijim i Allahut dhe vetëm Allahut i përket pushteti i qiejve dhe i Tokës, si dhe i gjithçkaje në mes tyre. Ai krijon çfarë të dëshirojë dhe prej tyre është edhe Isai, i cili është thjesht robi dhe i Dërguari i Tij. Allahu është i Plotfuqishëm për gjithçka.

Mësime nga ajetet:

- Shkelja e premtimit të dhënë Allahut mund të sjellë armiqësi, urrejtje, mospajtime dhe luftime mes kundërshtuesve të urdhrave të Allahut të Lartësuar.
- Kundërpërgjigjja ndaj krishterëve, të cilët thonë se Allahu i Lartësuar është trupëzuar në Mesihun dhe sqarimi i kësaj herezie të tyre.
- Prej argumenteve që hedhin poshtë natyrën hyjnore të Mesihut është fakti se, po do të dëshironte Allahu që ta shkatërronte Mesihun dhe nënën e tij (Paqja e Allahut qoftë me ta!), si dhe të gjithë banorët e Tokës, askush nuk do mund ta ndalonte Atë. Kjo vërteton se Allahu i Lartësuar është i Vetmi, në dorën e të Cilit janë të gjitha çështjet dhe se nuk ka zot tjetër që e meriton adhurimin përveç Tij.
- Prej argumenteve që hedhin poshtë natyrën hyjnore të Mesihut është se Allahu i Lartësuar "krijon çfarë të dëshirojë..." [Maide:17]. Pra, Allahu është Ai që krijon nëpërmjet dy prindërve, Ai mund të krijojë nëpërmjet nënës, pa nevojën e babait, siç ishte rasti i Isait ﷺ, Ai mund të krijojë nëpërmjet sendeve të ngurta, siç ishte rasti i gjarprit (nga shkopi) i Musait ﷺ, Ai mund të krijojë edhe nëpërmjet burrit, pa nevojën e femrës, siç ishte rasti i Havasë, që u krijua nëpërmjet Ademit ﷺ.

وَقَالَتِ ٱلْيَهُودُ وَٱلنَّصَٰرَىٰ نَحْنُ أَبْنَٰٓؤُا۟ ٱللَّهِ وَأَحِبَّٰٓؤُهُۥ ۚ قُلْ
فَلِمَ يُعَذِّبُكُم بِذُنُوبِكُم ۖ بَلْ أَنتُم بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ ۚ يَغْفِرُ لِمَن
يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ ۚ وَلِلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ
وَمَا بَيْنَهُمَا ۖ وَإِلَيْهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٨﴾ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ قَدْ جَآءَكُمْ
رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَىٰ فَتْرَةٍ مِّنَ ٱلرُّسُلِ أَن تَقُولُوا۟ مَا جَآءَنَا
مِنۢ بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ ۖ فَقَدْ جَآءَكُم بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ ۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٩﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦ يَٰقَوْمِ ٱذْكُرُوا۟
نِعْمَةَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنۢبِيَآءَ وَجَعَلَكُم مُّلُوكًا
وَءَاتَىٰكُم مَّا لَمْ يُؤْتِ أَحَدًا مِّنَ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٢٠﴾ يَٰقَوْمِ ٱدْخُلُوا۟
ٱلْأَرْضَ ٱلْمُقَدَّسَةَ ٱلَّتِى كَتَبَ ٱللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوا۟
عَلَىٰٓ أَدْبَارِكُمْ فَتَنقَلِبُوا۟ خَٰسِرِينَ ﴿٢١﴾ قَالُوا۟ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّ
فِيهَا قَوْمًا جَبَّارِينَ وَإِنَّا لَن نَّدْخُلَهَا حَتَّىٰ يَخْرُجُوا۟ مِنْهَا فَإِن
يَخْرُجُوا۟ مِنْهَا فَإِنَّا دَٰخِلُونَ ﴿٢٢﴾ قَالَ رَجُلَانِ مِنَ ٱلَّذِينَ يَخَافُونَ
أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمَا ٱدْخُلُوا۟ عَلَيْهِمُ ٱلْبَابَ فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَإِنَّكُمْ
غَٰلِبُونَ ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَتَوَكَّلُوٓا۟ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٣﴾

(18) Apo pretendimi i tyre se, secili prej judejve dhe krishterëve janë bij të Allahut dhe të dashurit e Tij. Thuaju, o i Dërguar, si kundërpërgjigje ndaj tyre: “Atëherë, përse ju dënon Allahu për shkak të gjynaheve që ju bëni?! Nëse vërtet jeni të dashurit e Tij, ashtu siç mendoni, përse ju dënoi me vrasje e shformim (të neveritshëm) në këtë jetë dhe me Zjarr në botën tjetër?! Ai nuk e dënon atë që do, pra, ju jeni thjesht njerëz, si të gjithë njerëzit e tjerë. Kush bën mirë, Ai e shpërblen me Xhenet, e kush bën keq, e ndëshkon me Zjarr. Allahu e fal kë të dëshirojë nga mirësia e Vet, si dhe ndëshkon kë të dojë me Drejtësinë e Vet. Allahut të Vetëm i përket pushteti i qiejve dhe i Tokës dhe i gjithçkaje që është ndërmjet tyre, e vetëm tek Ai është kthimi.

(19) O ndjekësit e Librit të mëparshëm, judej dhe të krishterë! Ju ka ardhur i Dërguari Ynë Muhamedi, ﷺ pas një shkëputjeje të të dërguarve dhe nevojës së madhe për dërgimin e tij, që të mos keni pretekst e të thoni: Neve nuk na erdhi ndonjë i dërguar, që të na përgëzojë me shpërblimin e Allahut e të na paralajmërojë për ndëshkimin e Tij. Ja ku ju erdhi Muhamedi ﷺ, si përgëzues për shpërblimin e Allahut dhe paralajmërues i ndëshkimit të Tij. Allahu është i Plotfuqishëm për gjithçka dhe atë nuk e pengon asgjë. Prej Fuqisë së Tij është edhe dërgimi i profetëve dhe i vulës së tyre, Muhamedit ﷺ.

(20) Kujto, o i Dërguar, (ndodhinë) kur Musai i tha popullit të vet, bijve të Izraelit: “O popull, përkujtojini me zemër dhe gojë mirësinë e Allahut, kur nga mesi juaj Ai dërgoi profetë që ju thërrisnin për udhëzim, e ju bëri sundues pasi ju ishit të sunduar e të robëruar. Ai dhuroi prej mirësive të Veta ato që nuk ia pati dhënë askujt prej njerëzve të kohës tuaj”.

(21) Pastaj Musai u tha: “O popull, hyni në tokën e pastër (të Xhamisë së Shenjtë të Kudsit dhe rrethinat e saj), të cilën Allahu jua kishte premtuar se do të hynit dhe luftojini jobesimtarët që janë në të! Mos u dorëzoni përpara të ashpërve, që të mos ju përfshijë dëshpërimi i humbjes në këtë botë dhe në botën tjetër!”

(22) Por populli i tij i tha: “O Musa, në atë tokë të shenjtë është një popull shumë i fortë dhe shumë i ashpër në luftë e kjo na pengon që të hyjmë në të. Kështu që nuk do të futemi në të për aq kohë sa ata janë aty, pasi nuk kemi mundësi dhe as fuqi për t’i luftuar ata. Vetëm kur ata dalin prej atij vendi, do të hyjmë ne.”

(23) Dy burra prej shokëve të Musait, të cilët i frikësoheshin Allahut dhe dënimit të Tij dhe të cilëve Allahu ua kishte bërë mbarë që t’i bindeshin Atij, e nxitën popullin e tyre që të zbatonin urdhrin e Musait. U thoshin: “Futuni tek ai popull i ashpër nëpërmjet portës së qytetit! Nëse sulmoni nga porta e hyni brenda, atëherë ju do të fitoni, me leje të Allahut! Nëse keni besim të palëkundur në ligjet e pandryshuara të Allahut, Ai u jep fitore atyre që i kryejnë shkaqet, siç është imani në Allahun dhe përgatitja me mjetet e duhura. Prandaj vetëm tek Allahu mbështetuni dhe kini besim, nëse jeni besimtarë të vërtetë, pasi imani është besim tek i Lartësuari mbështetje tek Ai.”

Mësime nga ajetet:

- Ndëshkimi që Allahu i Lartësuar u bëri disa të pabindurve izraelitë duke i shndërruar (në majmunë dhe derra) e të tjera, hedh poshtë në mënyrë të prerë pretendimin e tyre se ata janë bijtë e Allahut dhe të dashurit e Tij.
- Mbështetja në Allahun e Lartësuar dhe besimi në mbështetjen e Tij është shkak i fitores.
- Ajetet ftojnë për kujdes nga rreziku i sjelljeve të poshtra, të cilat gjendeshin tek disa prej bijve të Izraelit.
- Frika prej Allahut është shkak për zbritjen e mirësive mbi njeriun, ku më kryesorja prej tyre është bindja ndaj të Lartësuarit.

قَالُوا۟ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّا لَن نَّدْخُلَهَآ أَبَدًا مَّا دَامُوا۟ فِيهَا فَٱذْهَبْ
أَنتَ وَرَبُّكَ فَقَٰتِلَآ إِنَّا هَٰهُنَا قَٰعِدُونَ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّى
لَآ أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِى وَأَخِى ۖ فَٱفْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ ٱلْقَوْمِ
ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ ۛ أَرْبَعِينَ سَنَةً ۛ
يَتِيهُونَ فِى ٱلْأَرْضِ ۚ فَلَا تَأْسَ عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْفَٰسِقِينَ
﴿٢٦﴾ ۞ وَٱتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ٱبْنَىْ ءَادَمَ بِٱلْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ (الحزب ١٢)
مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ ٱلْءَاخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ ۖ
قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ ٱللَّهُ مِنَ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٢٧﴾ لَئِنۢ بَسَطتَ إِلَىَّ يَدَكَ
لِتَقْتُلَنِى مَآ أَنَا۠ بِبَاسِطٍ يَدِىَ إِلَيْكَ لِأَقْتُلَكَ ۖ إِنِّىٓ أَخَافُ ٱللَّهَ
رَبَّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٢٨﴾ إِنِّىٓ أُرِيدُ أَن تَبُوٓأَ بِإِثْمِى وَإِثْمِكَ فَتَكُونَ
مِنْ أَصْحَٰبِ ٱلنَّارِ ۚ وَذَٰلِكَ جَزَٰٓؤُا۟ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَطَوَّعَتْ
لَهُۥ نَفْسُهُۥ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُۥ فَأَصْبَحَ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٣٠﴾
فَبَعَثَ ٱللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِى ٱلْأَرْضِ لِيُرِيَهُۥ كَيْفَ يُوَٰرِى
سَوْءَةَ أَخِيهِ ۚ قَالَ يَٰوَيْلَتَىٰٓ أَعَجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَٰذَا
ٱلْغُرَابِ فَأُوَٰرِىَ سَوْءَةَ أَخِى ۖ فَأَصْبَحَ مِنَ ٱلنَّٰدِمِينَ ﴿٣١﴾

(24) Por populli i Musait, ose bijtë e Izraelit, duke këmbëngulur në kundërshtimin e urdhrit të Profetit të tyre, Musait ﷺ, thanë: "Ne nuk do të futemi në qytet për aq kohë sa ata të fuqishmit të jenë aty! Kështu që shko ti, o Musa, bashkë me Zotin tënd e luftojini ata, kurse ne po qëndrojmë të ulur këtu ku jemi e nuk po vijmë në luftë me ju të dy."
(25) Musai i tha Zotit të vet: "O Zot, unë nuk kam kontroll ndaj asnjërit prej tyre, përveçse ndaj vetes dhe vëllait tim Harunit, prandaj bëj dallim mes nesh dhe popullit që nuk ka bindje ndaj Teje dhe nuk ndjek të dërguarit Tënd!"
(26) Allahu i tha profetit të Vet, Musait ﷺ: "Allahu ua ka ndaluar bijve të Izraelit hyrjen në Tokën e Shenjtë për dyzet vjet. Gjatë kësaj kohe, do të sillen nëpër shkretëtirë të çoroditur e nuk do të orientohen. Prandaj mos të të vijë keq, o Musa, për një popull që tashmë nuk ka bindje ndaj Allahut, pasi ndëshkimi mbi ta vjen për shkak të gjynaheve të tyre".
(27) Tregoju, o i Dërguar, ziliqarëve keqbërës ngjarjen e vërtetë të dy bijve të Ademit e që ishin Kabili dhe Habili. Kur të dy ofruan flijime, që të afroheshin më shumë tek Allahu i Lartësuar, Ai pranoi kurbanin e Habilit, që ishte i devotshëm dhe nuk e pranoi flijimin e Kabilit, sepse ai nuk ishte i devotshëm. Kështu, Kabili u revoltua ndaj pranimit të kurbanit të Habilit, prej zilisë që kishte dhe i tha: "Unë do të të vras, o Habil". Atëherë, Habili i tha: "Allahu pranon vetëm flijimin e atij që ia ka frikën Atij, duke i vënë në zbatim urdhërimet e Tij e duke u larguar prej ndalimeve të Tij!
(28) Nëse ti e zgjat dorën kundër meje, me qëllimin për të më vrarë, unë nuk kam për t'u kundërvënë me të njëjtën mënyrë, e kjo, jo për shkak se të kam frikës ty, por sepse i druhem Allahut, Zotit të të gjithë krijesave!"
(29) Pastaj i tha atij, për ta frikësuar: "Unë dua që ti të marrësh mbi vete gjynahun për vrasjen time të padrejtë, bashkë me gjynahet e tua të kaluara, e të jesh prej banorëve të Zjarrit, të cilët do të futen aty Ditën e Gjykimit, pasi ky është shpërblimi i shkelësve! Ndërsa unë nuk dua që të marr mbi vete gjynahun e vrasjes tënde e të jem prej tyre!"
(30) Por Kabilit, shpirti i keq i tij ia hijeshoi vrasjen e vëllait të vet, Habilit dhe ai e vrau padrejtësisht. Pastaj, për shkak të kësaj që bëri, u kthye prej atyre që i privuan vetes fatin për të fituar si në këtë botë, ashtu edhe në botën tjetër.
(31) Pastaj Allahu dërgoi një korb, që gërmonte tokën para tij për të groposur aty një korb tjetër të ngordhur, në mënyrë që ta mësonte Kabilin se si të mbulonte trupin e vëllait të vet. Atëçast, vrasësi i vëllait të vet tha: I mjeri unë, si nuk munda të isha si ky korb, që varrosi korbin tjetër të ngordhur, e ta kisha varrosur edhe unë vëllain tim! E pasi e varrosi u bë nga të pikëlluarit.

Mësime nga ajetet:

- Kundërshtimi i të dërguarve sjell ndëshkim, ashtu siç u ndodhi bijve të Izraelit, kur Allahu i Lartësuar i ndëshkoi me humbjen e tyre në shkretëtirë.
- Tregimi Ngjarja e dy bijve të Ademit tregon se gjynahu i parë që ka ndodhur mbi tokë, sipas kuptimit sipërfaqësor në Kuran është zilia dhe keqdashja, që sollën deri tek padrejtësia dhe derdhja e gjakut të ndaluar, e si rezultat edhe falimentimin.
- Pendesa duhet të jetë përfundimi i atyre që kryejnë gjynahe.
- Kushdo që sjell një rrugë të keqe, e përhap dhe e nxit atë, do të ketë gjynahun e të gjithë atyre që do të marrin këtë rrugë.

مِنْ أَجْلِ ذَٰلِكَ كَتَبْنَا عَلَىٰ بَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ أَنَّهُۥ مَن قَتَلَ
نَفْسًۢا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي ٱلْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ
ٱلنَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَآ أَحْيَا ٱلنَّاسَ
جَمِيعًاۚ وَلَقَدْ جَآءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِٱلْبَيِّنَٰتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا
مِّنْهُم بَعْدَ ذَٰلِكَ فِي ٱلْأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ ٣٢ إِنَّمَا
جَزَٰٓؤُاْ ٱلَّذِينَ يُحَارِبُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَسْعَوْنَ فِي
ٱلْأَرْضِ فَسَادًا أَن يُقَتَّلُوٓاْ أَوْ يُصَلَّبُوٓاْ أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ
وَأَرْجُلُهُم مِّنْ خِلَٰفٍ أَوْ يُنفَوْاْ مِنَ ٱلْأَرْضِۚ ذَٰلِكَ
لَهُمْ خِزْيٌ فِي ٱلدُّنْيَاۖ وَلَهُمْ فِي ٱلْأٓخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ
٣٣ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُواْ مِن قَبْلِ أَن تَقْدِرُواْ عَلَيْهِمْۖ فَٱعْلَمُوٓاْ
أَنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ٣٤ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ
ٱللَّهَ وَٱبْتَغُوٓاْ إِلَيْهِ ٱلْوَسِيلَةَ وَجَٰهِدُواْ فِي سَبِيلِهِۦ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ٣٥ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَوْ أَنَّ لَهُم
مَّا فِي ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُۥ مَعَهُۥ لِيَفْتَدُواْ بِهِۦ مِنْ
عَذَابِ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ مَا تُقُبِّلَ مِنْهُمْۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ٣٦

(32) Për shkak të vrasjes që Kabili i bëri vëllait të vet, i mësuam bijtë e Izraelit se ai që vret një njeri pa asnjë shkak të ligjshëm, është si të ketë vrarë të gjithë njerëzimin, pasi për të nuk ka dallim mes të pafajshmit dhe kriminelit. Kush pengon që të vritet një njeri të cilin Allahu i Lartësuar e ka ndaluar të vritet, është si të ketë shpëtuar të gjithë njerëzimin, pasi ai që e bën këtë është në shpëtimin e të gjithëve. Të dërguarit Tanë u shkuan bijve të Izraelit me fakte të dukshme dhe të qarta e, megjithatë, shumica prej tyre i tejkaluan kufijtë e Allahut, duke kryer gjynahe e duke kundërshtuar të dërguarit e tyre.

(33) Ndëshkimi i atyre që luftojnë Allahun dhe të dërguarit e Tij duke i shpallur Atij armiqësi dhe duke bërë shkatërrim në tokë, me vrasje, plaçkitje të pasurive dhe prita në rrugë, është ekzekutimi. Ata vriten ose kryqëzohen ose u prihen gjymtyrët ose dëbohen (sipas shkallës së krimit). Ky ndëshkim i poshtëron ata në jetën e kësaj bote, ndërsa në Botën Tjetër do të kenë dënim të madh.

(34) Por mos i ndëshkoni ata banditë që pendohen para se t'i kapni. Dijeni se Allahu i fal dhe i mëshiron ata që pendohen. Prej mëshirës së Tij ndaj tyre është edhe falja e dënimit.

(35) O ju që keni besuar! Kini frikë Allahun duke zbatuar urdhërimet dhe ndalimet e Tij dhe përpiquni të afroheni me Të nëpërmjet kryerjes së porosive që ju ka urdhëruar e nëpërmjet largimit prej atyre gjërave të cilave ua ka ndaluar. Luftoni kundër armiqve femohues, duke kërkuar me këtë kënaqësinë e Tij, me shpresë se do ta arrini atë që kërkoni, e do të shpëtoni prej asaj që trembeni, nëse e bëni këtë.

(36) Ata që mohojnë Allahun dhe të dërguarit e Tij, në të vërtetë, edhe sikur të zotëronin të gjithë botën me ç'ka brenda saj e madje edhe njëherë tjetër aq, e ta ofronin për të shpëtuar veten prej dënimit të Allahut në Ditën e Gjykimit, kjo ofertë nuk do t'u pranohej asapak dhe për ta do ketë dënim të rëndë.

Mësime nga ajetet:

- Shenjtëria e jetës njerëzore, prandaj kush e mbron apo e shpëton atë, është sikur ta kishte bërë këtë për të gjithë njerëzit, ndërsa kush merr një jetë njerëzore apo e shkatërron atë pa asnjë të drejtë, është sikur këtë e ka bërë ndaj të gjithë njerëzve.
- Ndëshkimi ndaj atyre që luftojnë Allahun dhe të dërguarit e Tij, duke bërë shkatërrime, duke vrarë, plaçkitur dhe duke ngritur prita në rrugë, është ekzekutimi sipas mënyrave të përshkruara në ajet, në varësi të krimit që kanë të kryer.
- Pendimi i rebelëve apo kaçakëve të rrugës, para se shteti t'i kapë ata, e bën detyrim faljen e tyre.

يُرِيدُونَ أَن يَخْرُجُوا مِنَ النَّارِ وَمَا هُم بِخَارِجِينَ مِنْهَا
وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ٣٧ وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا
أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ ٣٨ فَمَن تَابَ مِن بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ
يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ٣٩ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ
لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَيَغْفِرُ
لِمَن يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ٤٠ * يَا أَيُّهَا
الرَّسُولُ لَا يَحْزُنكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ
الَّذِينَ قَالُوا آمَنَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِن قُلُوبُهُمْ وَمِنَ
الَّذِينَ هَادُوا سَمَّاعُونَ لِلْكَذِبِ سَمَّاعُونَ لِقَوْمٍ
آخَرِينَ لَمْ يَأْتُوكَ يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ مِن بَعْدِ مَوَاضِعِهِ
يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَٰذَا فَخُذُوهُ وَإِن لَّمْ تُؤْتَوْهُ
فَاحْذَرُوا وَمَن يُرِدِ اللَّهُ فِتْنَتَهُ فَلَن تَمْلِكَ لَهُ مِنَ اللَّهِ
شَيْئًا أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَن يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمْ لَهُمْ
فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ٤١

ربع الحزب ١٢

(37) Ata do të kërkojnë të dalin prej Zjarrit, kur të futen në të, por si mundet kjo për ta?! Ata nuk kanë për të dalë kurrë prej tij dhe do të kenë dënim të vazhdueshëm.

Pasi Allahu tregoi gjykimin për ata që e grabisin pasurinë e njerëzve me dhunë në mënyrë të hapur, Ai flet edhe për gjykimin e atyre që e marrin atë në mënyrë të fshehtë, e që janë vjedhësit, duke thënë:

(38) Vjedhësit dhe vjedhëses, o gjykatës, prituni dorën e djathtë, si dënim prej Allahut për atë që kanë bërë, pra, për marrjen e pasurisë së njerëzve pa asnjë të drejtë. Kjo mënyrë është tmerruese për ata si kriminelë dhe për të tjerët. Allahu është i Plotfuqishëm e asgjë nuk e mposht Atë. Ai është i Urtë në vendimet dhe ligjvënien e Vet.

(39) Kush pendohet tek Allahu për vjedhjen e bërë dhe e përmirëson veprën e vet, vërtet Allahu do ta falë atë prej Mirësisë së Vet, pasi Allahu është Falës i gjynaheve të atyre që pendohen, Mëshirues për ta. Megjithatë, ndëshkimi ndaj tyre nuk bie, nëse çështja arrin tek gjykatësi.

(40) Ti tashmë e di, o i Dërguar, se Allahut i përket pushteti i qiejve dhe i Tokës dhe se Ai vepron në to si të dëshirojë. Ai e ndëshkon kë të dojë me drejtësinë e Vet dhe e fal kë të dojë me mirësinë e Vet. Allahu është i Plotfuqishëm për gjithçka, e Atë nuk mund ta pengojë asgjë.

(41) O i Dërguar! Mos u brengos nga ata hipokritë që shpejtojnë të shfaqin vepra femohimi për të të zemëruar. Mos u brengos nga ata judej, të cilët dëgjojnë gënjeshtrat e parisë së tyre dhe i pranojnë ato. Ata i ndjekin verbërisht udhëheqësit e tyre, të cilët nuk të vijnë, sepse të refuzojnë. Ata e ndryshojnë Fjalën e Allahut në Teurat, ashtu siç u shkon për shtat dëshirave të tyre të kota, e u thonë ndjekësve të tyre: "Në qoftë se gjykimi i Muhamedit përputhet me dëshirat tuaja, atëherë ndiqeni, e nëse bie ndesh me to, atëherë kini kujdes prej tij." Por atë që dëshiron Allahu që ta lërë në humbje, ti, o i Dërguar, nuk mund të gjesh asnjë që t'ia largojë humbjen e ta udhëzojë në rrugën e së Vërtetës. Atyre që kanë të tilla cilësi (të hipokritëve dhe të refuzuesve), Allahu nuk dëshiron t'ua pastrojë zemrat prej kufrit. Në këtë botë do të kenë poshtërim dhe turpërim, e në Botën Tjetër do të kenë dënim të madh, që është dënimi i Zjarrit.

Mësime nga ajetet:

- Urtësia e gjykimit për vjedhjen: Frenimi i vjedhësit prej zhvatjes së pasurive të njerëzve, si dhe frikësimi i të tjerëve që të mos pësojnë të njëjtin ndëshkim.
- Pranohet pendimit të vjedhësit për aq kohë sa nuk ka arritur tek gjykatësi, me kushtin që ta kthejë atë që ka vjedhur. Nëse vjedhësi është kapur, atëherë i detyrueshëm zbatimi i gjykimit mbi të dhe nuk rrëzohet për shkak të pendimit të vjedhësit
- Është mirë që thirrësi për tek Allahu të mos mërzitet për shkak të sjelljes së jobesimtarëve, me kurthet dhe komplotet e tyre, pasi Allahu i Lartësuar ka për t'i prishur kurthet e tyre.
- Kujdesi që hipokritët tregonin në përpjekje për të zemëruar besimtarët, duke nxjerrë në pah veprat e tyre të femohimit, përkundër pretendimit të tyre se ishin në Islam.

سَمَّٰعُونَ لِلۡكَذِبِ أَكَّٰلُونَ لِلسُّحۡتِۚ فَإِن جَآءُوكَ
فَٱحۡكُم بَيۡنَهُمۡ أَوۡ أَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡۖ وَإِن تُعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ فَلَن
يَضُرُّوكَ شَيۡـٔٗاۖ وَإِنۡ حَكَمۡتَ فَٱحۡكُم بَيۡنَهُم بِٱلۡقِسۡطِۚ
إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُقۡسِطِينَ ٤٢ وَكَيۡفَ يُحَكِّمُونَكَ
وَعِندَهُمُ ٱلتَّوۡرَىٰةُ فِيهَا حُكۡمُ ٱللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوۡنَ مِنۢ بَعۡدِ
ذَٰلِكَۚ وَمَآ أُوْلَٰٓئِكَ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٤٣ إِنَّآ أَنزَلۡنَا ٱلتَّوۡرَىٰةَ
فِيهَا هُدٗى وَنُورٞۚ يَحۡكُمُ بِهَا ٱلنَّبِيُّونَ ٱلَّذِينَ أَسۡلَمُواْ
لِلَّذِينَ هَادُواْ وَٱلرَّبَّٰنِيُّونَ وَٱلۡأَحۡبَارُ بِمَا ٱسۡتُحۡفِظُواْ مِن
كِتَٰبِ ٱللَّهِ وَكَانُواْ عَلَيۡهِ شُهَدَآءَۚ فَلَا تَخۡشَوُاْ ٱلنَّاسَ
وَٱخۡشَوۡنِ وَلَا تَشۡتَرُواْ بِـَٔايَٰتِي ثَمَنٗا قَلِيلٗاۚ وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم
بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ٤٤ وَكَتَبۡنَا
عَلَيۡهِمۡ فِيهَآ أَنَّ ٱلنَّفۡسَ بِٱلنَّفۡسِ وَٱلۡعَيۡنَ بِٱلۡعَيۡنِ وَٱلۡأَنفَ
بِٱلۡأَنفِ وَٱلۡأُذُنَ بِٱلۡأُذُنِ وَٱلسِّنَّ بِٱلسِّنِّ وَٱلۡجُرُوحَ
قِصَاصٞۚ فَمَن تَصَدَّقَ بِهِۦ فَهُوَ كَفَّارَةٞ لَّهُۥۚ وَمَن
لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ٤٥

(42) Mosbeimtarët prej judejve (të Medines) e dëgjojnë shumë gënjeshtrën dhe hanë shumë pasurinë haram, siç është kamata (fitimi me interes). Nëse ata kërkojnë që të gjykohen tek ti, o i Dërguar, atëherë gjyko mes tyre nëse dëshiron, ose mos gjyko, si të duash, pasi ti je i lirë të zgjedhësh mes këtyre të dyjave. Po nuk deshe t'i gjykosh, ata nuk do mund të të dëmtojnë aspak. Por nëse do të gjykoje, atëherë gjyko me drejtësi edhe sikur ata janë armiqtë e tu, sepse Allahu i do të drejtët kur gjykojnë edhe nëse ata që kërkojnë të gjykohen janë armiqtë e gjykatësit.

(43) Vërtet, çështja e tyre është e çuditshme! Ata edhe të mohojnë ty, edhe kërkojnë që të gjykohen nga ti, duke shpresuar prej gjykimit tënd atë që u përshtatet qejfeve të tyre, ndërkohë që ata kanë Teuratin, të cilin pretendojnë se e besojnë dhe ku gjendet gjykimi i Allahut. Pastaj ata sprapsen prej gjykimit tënd, nëse ai nuk përshtatet me qejfet e tyre. Kështu ata, edhe e mohojnë atë që është në Librin e tyre, edhe heqin dorë prej gjykimit tënd. Kjo që bëjnë ata nuk është vepër besimtarësh, pra, nuk të besojnë ty e as atë (shpalljes) me të cilën ti je dërguar.

(44) Ne ia zbritëm Musait Teuratin, ku ka udhëzim për tek e mira dhe dritë me të cilën ndriçohej. Me të gjykonin profetët e bijve të Izraelit, të cilët iu nënshtruan Allahut duke iu bindur; me të gjykonin edhe dijetarët apo mendimtarët, të cilët i edukonin njerëzit sipas asaj që kishin mësuar prej Allahut nga Libri i Tij. Allahu ua la amanet atyre dijetarëve për ta ruajtur këtë Libër prej shtrembërimeve dhe ndryshimeve; ata ishin dëshmues se ai (Teurati) është i vërtetë dhe njerëzit pyesnin ata në lidhje Librin. Prandaj, o judej, mos iu frikësoni njerëzve, por m'u frikësoni vetëm Mua e mos pranoni ta këmbeni gjykimin e Allahut me asnjë çmim të pavlerë, qoftë: udhëheqje, pozitë apo pasuri. Kush nuk gjykon me Shpalljen që ka zbritur Allahu, duke e konsideruar të lejuar një gjë të tillë, apo duke i dhënë përparësi diçkaje tjetër në vend të saj, apo duke e konsideruar njësoj atë me gjykimet e tjera, të tillët janë jobesimtarë të vërtetë.

(45) Në Teurat Ne u shkruam judejve se, kush vret një njeri, me qëllim dhe pa kurrfarë të drejte, të vritet edhe ai për të, e kush i nxjerr një sy qëllimisht, t'i nxirret edhe atij syri, e kush i heq një hundë qëllimisht, t'i hiqet edhe atij hunda, e kush i këput një vesh qëllimisht, t'i këputet edhe atij veshi, e kush i shkul një dhëmb qëllimisht, t'i shkulet edhe atij dhëmbi, si dhe ua bëmë detyrim që për çdo plagë (të shkaktuar), krimineli të ndëshkohet njësoj me krimin që ka bërë. Kush toleron, duke ia falur kriminelit (hakun e vet), kjo falje do të jetë fshirje e gjynaheve të tij, për shkak se ka falur atë që i ka bërë padrejtësi. Kush nuk gjykon me atë që ka zbritur Allahut, në lidhje me çështjet e hakmarrjes e çështjet e tjera, ai i ka kaluar kufijtë e Allahut.

Mësime nga ajetet:

- Renditja e disa veçorive të mosbesimtarëve judej, si: gënjeshtra, ngrënia e kamatës (fitimit me interes), dëshira për t'u gjykuar jo nga Sheriati, për të sqaruar humbjen e tyre të qartë dhe, rrjedhimisht, për t'u ruajtur prej tyre.
- Sqarimin e lejimit të hakmarrjes së drejtë për jetën dhe plagët. Kjo është një çështje që Allahu i Lartësuar e kishte bërë ligj për ata që kanë qenë përpara nesh.
- Nxitja për mirësinë e faljes, duke sqaruar shpërblimin e madh të saj, me mundësimin e fshirjes së gjynaheve.
- Frikësimi për të mos gjykuar me ligj tjetër përveç atij që ka zbritur Allahu, qoftë në çështjen e hakmarrjes së drejtë, qoftë në të tjera çështje.

وَقَفَّيۡنَا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم بِعِيسَى ٱبۡنِ مَرۡيَمَ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ
مِنَ ٱلتَّوۡرَىٰةِۖ وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡإِنجِيلَ فِيهِ هُدٗى وَنُورٞ وَمُصَدِّقٗا
لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ مِنَ ٱلتَّوۡرَىٰةِ وَهُدٗى وَمَوۡعِظَةٗ لِّلۡمُتَّقِينَ ٤٦
وَلۡيَحۡكُمۡ أَهۡلُ ٱلۡإِنجِيلِ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فِيهِۚ وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم
بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ٤٧ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ
ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ
وَمُهَيۡمِنًا عَلَيۡهِۖ فَٱحۡكُم بَيۡنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُۖ وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَهُمۡ
عَمَّا جَآءَكَ مِنَ ٱلۡحَقِّۚ لِكُلّٖ جَعَلۡنَا مِنكُمۡ شِرۡعَةٗ وَمِنۡهَاجٗاۚ
وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَكُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ وَلَٰكِن لِّيَبۡلُوَكُمۡ
فِي مَآ ءَاتَىٰكُمۡۖ فَٱسۡتَبِقُواْ ٱلۡخَيۡرَٰتِۚ إِلَى ٱللَّهِ مَرۡجِعُكُمۡ جَمِيعٗا
فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ ٤٨ وَأَنِ ٱحۡكُم بَيۡنَهُم
بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَهُمۡ وَٱحۡذَرۡهُمۡ أَن يَفۡتِنُوكَ عَنۢ
بَعۡضِ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيۡكَۖ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَٱعۡلَمۡ أَنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُصِيبَهُم
بِبَعۡضِ ذُنُوبِهِمۡۗ وَإِنَّ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلنَّاسِ لَفَٰسِقُونَ ٤٩ أَفَحُكۡمَ
ٱلۡجَٰهِلِيَّةِ يَبۡغُونَۚ وَمَنۡ أَحۡسَنُ مِنَ ٱللَّهِ حُكۡمٗا لِّقَوۡمٖ يُوقِنُونَ ٥٠

(46) Ne e vijuam trashëgiminë e profetëve të Bijve të Izraelit me Isain, birin e Merjemes, që besonte Teuratin dhe gjykonte me të. Atij i dhamë Ungjillin, që përmbante udhëzime të drejta dhe argumente bindëse, u jepte zgjidhje problemeve ligjore dhe përputhej me Librin e mëparshëm, Teuratin në tërësinë e tij, përveçse në pak dispozita, të cilat ai i abrogoi. Kështu, Ne e bëmë Ungjillin udhëzim për të devotshmit dhe frenues për ta, ndaj gjërave që ai ua ndalonte.

(47) Le të besojnë të krishterët atë që zbriti Allahu në Ungjill e të gjykojnë sipas së vërtetës që u erdhi, para se te dërgohej Muhamedi ﷺ për ta. Kush nuk gjykon me atë që ka zbritur Allahu, ka dalë prej rrugës së Allahut, ka lënë të Vërtetën dhe ka anuar nga e kota.

Pasi Allahu përmendi Teuratin dhe Ungjillin duke i lavdëruar këta libra, përmendi edhe Kuranin, duke e lavdëruar atë:

(48) Pastaj, Ne të zbritëm ty, o i Dërguar, Kuranin me Vërtetësi, për të cilin nuk ekziston as dyshim e as dilemë se ai është prej Allahut. Ai vërteton dhe mbron Librat e shpallur para tij, kështu që çfarë përputhet me Kuranin, është e vërtetë e çfarë bie ndesh me të, është e pavërtetë. Prandaj, gjyko mes njerëzve me atë që ta ka zbritur ty Allahu në Kuran e mos i ndiq dëshirat e tyre të kota, duke u larguar nga e Vërteta që të është shpallur e për të cilën nuk ka asnjë dyshim. Ne për çdo popull vumë ligje, gjykime ekzekutive dhe rrugë të qartë udhëzimi. Po të kishte dashur Allahu t'i unifikonte të gjitha ligjet e zbritura, do t'i kishte unifikuar (më herët), por secilit popull (në kohën e tyre) i dha ligje, në mënyrë që t'i vërë të gjithë në provë e të dalë në pah ai që është i bindur e ai që është kundërshtues. Prandaj, edhe ju, o besimtarë, nxitoni në kryerjen e mirësive dhe lënien e të këqijave, pasi tek Allahu i Vetëm do jetë kthimi juaj në Ditën e Gjykimit. Ai do t'ju vërë në dijeni për atë rreth së cilës ju ishit në mospajtime, si dhe do t'ju shpërblejë për atë që ju keni bërë.

(49) Sikurse edhe ti, o i Dërguar, duhet të gjykosh mes tyre me atë që ta zbriti Allahu e mos i ndiq mendimet që burojnë nga ndjekja e dëshirave! Ki kujdes prej tyre, që mos të të devijojnë nga një pjesë prej asaj që Allahu zbriti tek ti, pasi ata nuk do të reshtin së përpjekuri që t'ia arrijnë kësaj. Nëse ata refuzojnë që të pranojnë gjykimin që ta ka zbritur Allahu, atëherë dije se Allahu Dëshiron që t'i dënojë ata në jetën e kësaj bote për shkak të disa gjynaheve të tyre, ndërsa do t'i dënojë në botën tjetër për të gjitha gjynahet e tyre. Vërtetë që shumica e njerëzve janë jashtë rrugës së Allahut.

(50) A po e refuzojnë gjykimin tënd, për të kërkuar gjykimin e injorancës paraislame, të atyre që ishin adhurues idhujsh dhe që gjykonin në përputhje me ç'u vinte për shtat?! Por askush nuk mund të ketë gjykim më të mirë sesa Allahu, për ata që kanë besim të palëkundur e që mendojnë rreth asaj që i ka zbritur Allahu të Dërguarit të Vet. Por kjo nuk ndodh me ata që ndjekin injorancën (paraislame) dhe qejfet e tyre; ata pranojnë veçse atë që u shkon për shtat qejfeve dhe dëshirave të tyre, edhe nëse do të ishin të kota.

Mësime nga ajetet:

- Profetët janë të gjithë në përputhje me njëri tjetrin në bazat e fesë, me disa dallime dytësore në ligjet e tyre.
- Domosdoshmëria e të gjykuarit me sheriatin (ligjin) e Allahut, si dhe refuzimi i gjithçkaje tjetër, që buron prej qejfeve të njerëzve.
- Përçmimi i të kërkuarit gjykim prej ndjekësve të injorancës paraislamike dhe fallxhorëve.

الحزب ١٢

۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ ٱلۡيَهُودَ وَٱلنَّصَٰرَىٰٓ أَوۡلِيَآءَۘ بَعۡضُهُمۡ
أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۚ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمۡ فَإِنَّهُۥ مِنۡهُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ
ٱلظَّٰلِمِينَ ٥١ فَتَرَى ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ يُسَٰرِعُونَ فِيهِمۡ يَقُولُونَ
نَخۡشَىٰٓ أَن تُصِيبَنَا دَآئِرَةٞۚ فَعَسَى ٱللَّهُ أَن يَأۡتِيَ بِٱلۡفَتۡحِ أَوۡ أَمۡرٖ مِّنۡ عِندِهِۦ
فَيُصۡبِحُواْ عَلَىٰ مَآ أَسَرُّواْ فِيٓ أَنفُسِهِمۡ نَٰدِمِينَ ٥٢ وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ
أَهَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ أَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡ إِنَّهُمۡ لَمَعَكُمۡۚ حَبِطَتۡ
أَعۡمَٰلُهُمۡ فَأَصۡبَحُواْ خَٰسِرِينَ ٥٣ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَن يَرۡتَدَّ
مِنكُمۡ عَن دِينِهِۦ فَسَوۡفَ يَأۡتِي ٱللَّهُ بِقَوۡمٖ يُحِبُّهُمۡ وَيُحِبُّونَهُۥٓ أَذِلَّةٍ
عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ يُجَٰهِدُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَا
يَخَافُونَ لَوۡمَةَ لَآئِمٖۚ ذَٰلِكَ فَضۡلُ ٱللَّهِ يُؤۡتِيهِ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ
عَلِيمٌ ٥٤ إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ
ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُمۡ رَٰكِعُونَ ٥٥ وَمَن يَتَوَلَّ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ
وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ فَإِنَّ حِزۡبَ ٱللَّهِ هُمُ ٱلۡغَٰلِبُونَ ٥٦ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
لَا تَتَّخِذُواْ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ دِينَكُمۡ هُزُوٗا وَلَعِبٗا مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ
ٱلۡكِتَٰبَ مِن قَبۡلِكُمۡ وَٱلۡكُفَّارَ أَوۡلِيَآءَۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ٥٧

(51) O ju që i keni besuar Allahut dhe të Dërguarit të Tij, mos i bëni judejtë dhe të krishterët aleatë të ngushtë, pasi ata lidhin aleancë të vërtetë vetëm me njerëzit që janë prej fesë së tyre, ndërsa të dyja grupet i bashkon armiqësia që kanë kundër jush. Kush i merr ata për padronë, ai do të jetë prej radhëve të tyre. Allahu nuk i udhëzon që bëjnë padrejtësi, duke marrë për padronë jobesimtarët.
(52) Do të shohësh, o i Dërguar, se si hipokritët besimdobët shpejtojnë që të lidhen me judejtë dhe të krishterët, duke thënë: "Kemi frikë se mos fitojnë ata, aq sa të fuqizohen e të na bëjnë ndonjë të keqe!». Por, ndoshta Allahu bën që fitorja të jetë për të Dërguarin e Vet dhe për besimtarët, apo sjell një vendim nga ana e Vet që ua humb autoritetin judejve dhe aleatëve të tyre. E kështu ata që nxituan të lidheshin me ta, kthehen të pikëlluar për hipokrizinë që fshehin zemrat e tyre, për shkak të pavlefshmërisë së shkaqeve, për të cilat u lidhën.
(53) Atëherë besimtarët, të çuditur prej kësaj sjelljeje të hipokritëve, thonë: "Këta qenkan ata që përbetoheshin se do të ishin me ju, në iman, ndihmë dhe miqësi?!" Punët e tyre u shkuan dëm, kurse ata u kthyen të dështuar me turp, prej humbjes së asaj që kishin qëllim dhe dënimit që u është përgatitur.
(54) O ju që keni besuar, nëse dikush heq dorë nga feja duke rënë në mosbesim, Allahu ka për të sjellë një popull tjetër në vend të tyre, që do t'i dojë ata e që ata do ta duan Atë, për shkak udhëzimit të tyre. Ata do të jenë të mëshirshëm me besimtarët dhe të ashpër me femohuesit, do të luftojnë me mish e me shpirt, që të jetë Fjala e Allahut më e larta. Ata nuk iu frikësohen kërcënimeve të askujt, sepse i japin përparësi kënaqësisë së Allahut përpara kënaqësisë së njerëzve. Kjo është dhuntia e Allahut, të cilën ia dhuron kujt të dëshirojë prej robërve të Vet. Allahu i gjerë në bujari e në bamirësi dhe i Gjithëdijshëm për atë që e meriton mirësinë e Tij dhe për atë që nuk e meriton atë.
Pasi Allahu i ndaloi lidhjet e ngushta me judejtë, të krishterët dhe jobesimtarët e tjerë, tregoi edhe se me kë duhet të lidhen besimtarët:
(55) As të krishterët e as jobesimtarët e tjerë nuk janë mbrojtësit tuaj. Mbrojtësi dhe Ndihmuesi i juaj është vetëm Allahu dhe i Dërguari i Tij, si dhe besimtarët të cilët kryejnë namazin rregullisht, japin zekatin e pasurisë së tyre e që janë të përulur ndaj Allahut dhe modestë.
(56) Kush e miqëson Allahun, të Dërguarin e Tij dhe besimtarët duke i ndihmuar, ai është prej ushtrisë së Allahut dhe ushtria e Allahut është ajo që do të triumfojë, pasi është Allahu Ndihmuesi i saj.
(57) O ju që keni besuar, mos i merrni për aleatë dhe miq të ngushtë ata të cilët tallen me fenë tuaj e bëjnë shaka me të, qofshin prej atyre që u është dhënë Libri para jush, judej e të krishterë, apo idhujtarë. Kini frikë Allahun, duke hequr dorë nga ato që Ai ua ka ndaluar dhe prej miqësisë së tyre, nëse vërtet i besoni Atij dhe shpalljes (së Kuranit) që Ai ju ka zbritur.

Mësime nga ajetet:

- Kujdesi i treguar për doktrinën e miqësisë dhe të armiqësisë, e cila përmblidhet në miqësinë dhe dashurinë për Allahun, të Dërguarin dhe besimtarët, si dhe në urrejtjen ndaj mosbesimit dhe mosdashurinë për ithtarët e tij.
- Prej cilësive të njerëzve hipokritë është edhe lidhja me armiqtë e Allahut të Lartësuar.
- Pasiviteti dhe mangësia në ndihmesën ndaj fesë mund të sjellë si rezultat zëvendësimin e atyre që janë të tillë me besimtarë të tjerë, duke ua hequr të parëve nderin e ndihmesës së fesë.
- Tërheqja e vërejtjes nga afrimi dhe miqësimi me hipokritët dhe jobesimtarët, që tallen me fenë e Allahut të Lartësuar.

وَإِذَا نَادَيۡتُمۡ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ ٱتَّخَذُوهَا هُزُوٗا وَلَعِبٗاۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ
لَّا يَعۡقِلُونَ ٥٨ قُلۡ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ هَلۡ تَنقِمُونَ مِنَّآ إِلَّآ أَنۡ ءَامَنَّا
بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡنَا وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبۡلُ وَأَنَّ أَكۡثَرَكُمۡ فَٰسِقُونَ ٥٩
قُلۡ هَلۡ أُنَبِّئُكُم بِشَرّٖ مِّن ذَٰلِكَ مَثُوبَةً عِندَ ٱللَّهِۚ مَن لَّعَنَهُ ٱللَّهُ وَغَضِبَ
عَلَيۡهِ وَجَعَلَ مِنۡهُمُ ٱلۡقِرَدَةَ وَٱلۡخَنَازِيرَ وَعَبَدَ ٱلطَّٰغُوتَۚ أُوْلَٰٓئِكَ شَرّٞ
مَّكَانٗا وَأَضَلُّ عَن سَوَآءِ ٱلسَّبِيلِ ٦٠ وَإِذَا جَآءُوكُمۡ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا وَقَد
دَّخَلُواْ بِٱلۡكُفۡرِ وَهُمۡ قَدۡ خَرَجُواْ بِهِۦۚ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا كَانُواْ يَكۡتُمُونَ
٦١ وَتَرَىٰ كَثِيرٗا مِّنۡهُمۡ يُسَٰرِعُونَ فِي ٱلۡإِثۡمِ وَٱلۡعُدۡوَٰنِ وَأَكۡلِهِمُ
ٱلسُّحۡتَۚ لَبِئۡسَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٦٢ لَوۡلَا يَنۡهَىٰهُمُ ٱلرَّبَّٰنِيُّونَ
وَٱلۡأَحۡبَارُ عَن قَوۡلِهِمُ ٱلۡإِثۡمَ وَأَكۡلِهِمُ ٱلسُّحۡتَۚ لَبِئۡسَ مَا كَانُواْ
يَصۡنَعُونَ ٦٣ وَقَالَتِ ٱلۡيَهُودُ يَدُ ٱللَّهِ مَغۡلُولَةٌۚ غُلَّتۡ أَيۡدِيهِمۡ وَلُعِنُواْ
بِمَا قَالُواْۘ بَلۡ يَدَاهُ مَبۡسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيۡفَ يَشَآءُۚ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرٗا
مِّنۡهُم مَّآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَ طُغۡيَٰنٗا وَكُفۡرٗاۚ وَأَلۡقَيۡنَا بَيۡنَهُمُ ٱلۡعَدَٰوَةَ
وَٱلۡبَغۡضَآءَ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ كُلَّمَآ أَوۡقَدُواْ نَارٗا لِّلۡحَرۡبِ أَطۡفَأَهَا
ٱللَّهُۚ وَيَسۡعَوۡنَ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَسَادٗاۚ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ٦٤

(58) Gjithashtu, ata tallen dhe përqeshin edhe kur ju thërrisni ezanin për të falur namazin, i cili është afrimi kryesor (me Allahun). Kjo për shkak se ata janë njerëz që nuk mendojnë për Allahun, rreth kuptimit të adhurimit dhe dispozitave të cilat Ai i ka bërë detyrim për njerëzit.

(59) Thuaju, o i Dërguar, atyre ndjekësve të Librit të mëparshëm që përqeshin: “Vallë, po e konsideroni për turp për ne, besimin tonë tek Allahu, besimin në atë që Ai shpalli para nesh dhe besimin tonë se shumica prej jush kanë dalë jashtë rrugës së Allahut, duke mohuar dhe duke mos i zbatuar e urdhrat e Tij?! Kjo që ju e shihni si turp, për ne është nderim”.

(60) Thuaj, o i Dërguar: “A doni t’ju lajmëroj për ata që e meritojnë të jenë të turpëruar e që do të kenë dënimin më të madh?! Janë ata, të parët e të cilëve Allahu i përjashtoi prej Mëshirës së Vet dhe i shndërroi në majmunë dhe derra. Ai bëri që prej tyre të ketë adhurues të tagutëve.” Tagut është çdokush që adhurohet në vend të Allahut e që është i kënaqur me këtë adhurim. Këta që u përmendën do të kenë pozitën më të keqe në Ditën e Gjykimit dhe do të jenë më të humburit nga Rruga e Drejtë.

(61) O besimtarë, juve ju vijnë hipokritët, duke u shfaqur si besimtarë, por realiteti është se ata, herë që hyjnë dhe dalin janë të veshur me mosbesim. Allahu e di më mirë se ju mosbesimin që ata fshehin edhe nëse ju shfaqen si besimtarë, prandaj ka për t’u dhënë atë që meritojnë.

(62) Do të shohësh, o i Dërguar, se shumica judejve dhe e hipokritëve shpejtojnë në kryerjen e gjynaheve si: gënjeshtra, armiqësia ndaj të tjerëve me padrejtësi dhe përvetësimi i pasurisë së njerëzve në mënyrë haram. Sa e keqe është kjo që ata bëjnë!

(63) Vallë, udhëheqësit e tyre shpirtërorë dhe dijetarët e tyre, përse nuk i ndalojnë ata që të mos kryejnë gjynahe të tilla?! Sa i keq është qëndrimi i parisë dhe i dijetarëve të tyre, të cilët nuk i pengojnë ata prej së keqes!

(64) Kur i zunë thatësira dhe vështirësitë, judejtë thanë: “Dora e Allahut është e shtrënguar për t’ju dhënë mirësi, Ai po na jep nga ajo që zotëron.” Në fakt, duart e tyre janë të shtrënguara, kur flitet për mirësi dhe dhurime! Ata u përjashtuan prej mëshirës së Allahut për shkak të asaj fjale që thanë. Përkundrazi, të dyja duart e Tij (Qoftë i lartësuar!) janë të hapura në dhurimin e mirësive dhe dhuntive, duke dhuruar ashtu siç Ai dëshiron. Jep apo nuk jep, asgjë nuk mund ta ndalojë e as nuk mund ta detyrojë për këtë. Kjo që të është zbritur ty, o i Dërguar, do t’u shtojë judejve veçse tejkalimin edhe më shumë të kufijve në kundërshtime, për shkak të smirës që ata kanë. Kështu, Ne lëshuam mes grupacioneve të judejve (të Medinës) armiqësi dhe urrejtje, ku sa herë ata bashkoheshin për ndonjë luftë e përgatiteshin për të, apo urdhëronin njëri-tjetrin për ndezjen e saj, Allahu i përçante tubimet e tyre e ua largonte fuqinë. Akoma ata e vazhdojnë përpjekjen e tyre për të kryer shkatërrim në tokë, duke u angazhuar në hedhjen poshtë të Islamit dhe ngritjen e kurtheve ndaj tij. Allahu nuk i do njerëzit që prishin.

Mësime nga ajetet:

- Poshtërimi i dijetarit kur hesht përballë gjynaheve të popullit të vet, për mosreagimin nga ana e tij ndaj të këqijave të tyre dhe mosparalajmërimin e tyre mbi rrezikun e gjynaheve.
- Sjellja pa edukatë e judejve me Allahun e Lartësuar, për shkak se ata e përshkruan Atë si dorështrënguar e mosdhënës të të mirave.
- Pohimi i atributit të dy duarve të Allahut, ashtu siç i përshtaten Qenies së Tij Supreme, Lartësisë dhe Lartmadhështisë së Tij.
- Sjellja në vëmendje e përçarjes, e mospajtimit dhe e armiqësisë që ekziston ndërmjet disa grupeve të judejve, si pasojë e mosbesimit të tyre dhe e devijimit nga e Vërteta.

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأَدْخَلْنَاهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ ٦٥ وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَاةَ وَالْإِنجِيلَ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِم مِّن رَّبِّهِمْ لَأَكَلُوا مِن فَوْقِهِمْ وَمِن تَحْتِ أَرْجُلِهِم ۚ مِّنْهُمْ أُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ ٦٦ ۞ يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ ۖ وَإِن لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ ۚ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ٦٧ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ حَتَّىٰ تُقِيمُوا التَّوْرَاةَ وَالْإِنجِيلَ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ ۗ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُم مَّا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا ۖ فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ٦٨ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئُونَ وَالنَّصَارَىٰ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ٦٩ لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَأَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ رُسُلًا ۖ كُلَّمَا جَاءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ ٧٠

ربع الحزب ١٢

(65) Nëse judejtë dhe të krishterët do të besonin atë me të cilën erdhi Muhamedi ﷺ e do t'ia kishin frikën Allahut, duke u larguar prej gjynaheve, Ne do t'ua kishim fshirë gjynahet edhe sikur të ishin të shumta. Dhe në Ditën e Gjykimit do t'i kishim futur në Xhenetet e begata, ku do të kënaqeshin me mirësitë që nuk kanë të sosur.

(66) Sikur judejtë të kishin vepruar sipas Teuratit dhe të krishterët sipas Ungjillit dhe sikur të gjithë të kishin punuar sipas Kuranit, Unë do t'ua kisha lehtësuar shkaqet e fitimit të furnizimit, duke u zbritur shi dhe duke ua bërë pjellore tokën. Ka ndjekës të Librit të mëparshëm që janë të drejtë e të qëndrueshëm në të Vërtetën, por shumica e tyre janë vepërkëqinj, për shkak të mosbesimit të tyre.

(67) O i Dërguar, përcille tërësisht atë që të është shpallur prej Zotit tënd e mos fshih prej saj (shpalljes) asgjë! Nëse do të fshehësh diçka prej saj, atëherë ti nuk e ke transmetuar mesazhin e Zotit tënd. (I Dërguari i Allahut ﷺ e ka përcjellë gjithçka të cilën qe urdhëruar për ta shpallur, prandaj kush mendon ndryshe, i ka veshur gënjeshtër të madhe Allahut). Pas së sotmes, Allahu do të të mbrojë ty prej njerëzve dhe ata nuk do munden që të arrijnë deri tek ti me ndonjë të keqe, prandaj nuk ke tjetër detyrë përveç kumtimit. Allahu nuk u jep sukses që të udhëzohen jobesimtarët, të cilët nuk e duan udhëzimin.

(68) Thuaj, o i Dërguar: "Ju judej dhe të krishterë nuk keni lidhje fare me fenë e vërtetë, derisa të praktikoni atë që gjendet në Teurat dhe në Ungjill, si dhe të zbatoni edhe atë që u shpall për ju prej Kuranit. Besimi juaj pranohet veç nëse e besoni atë (Kuranin) dhe punoni sipas dispozitave të tij. Por shumicës prej ndjekësve të Librit të mëparshëm, ajo që të është zbritur ty prej Zotit tënd ka për t'ju shtuar vetëm arrogancë përmbi arrogancë, si dhe mosbesim përmbi mosbesim, për shkak të smirës që kanë në vetvete. Prandaj mos u ndje keq për jobesimtarët e tillë, pasi të mjaftojnë besimtarët që të ndoqën ty.

(69) Në të vërtetë besimtarët, judejtë, sabejët (një grup i mbetur prej ndjekësve të disa profetëve të mëhershëm) dhe të krishterët, pra, kushdo prej tyre që e beson Allahun dhe Ditën e Gjykimit e bën vepra të mira (sipas Islamit), për ta nuk do të ketë frikë lidhur me atë që ata presin dhe as nuk do të jenë të dëshpëruar për atë që u ka shkuar në botën tjetër.

(70) Ne patëm marrë premtime të sigurta prej bijve të Izraelit, se do të ishin të dëgjueshëm dhe të bindur dhe u dërguam profetë, që t'u përcillnin fenë e Zotit, por ata e shkelën premtimin që u mor prej tyre dhe ndoqën dëshirat e tyre, duke mos ua vënë veshin porosive të profetëve, disa prej të cilëve i përgënjeshtruan e disa të tjerë i vranë.

Mësime nga ajetet:

- Të vepruarit sipas mësimeve që ka zbritur Allahu i Lartësuar është shkak për fshirjen e të këqijave, për hyrjen në Xhenet, si dhe për shtimin e furnizimit.
- Orientimi i thirrësve se, puna e tyre quhet e pranuar dhe e përmbushur, vetëm kur thirrja e tyre është e plotë, pa asnjë mangësi dhe kryhet nën dritën e udhëzimeve të Shpalljes.
- Nuk merret për bazë asnjë lloj feje qoftë, nëse ai që e zbaton, nuk sjell argument se ajo është e zbritur prej Allahut të Lartësuar.

وَحَسِبُوٓاْ أَلَّا تَكُونَ فِتۡنَةٞ فَعَمُواْ وَصَمُّواْ ثُمَّ تَابَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ ثُمَّ
عَمُواْ وَصَمُّواْ كَثِيرٞ مِّنۡهُمۡۚ وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِمَا يَعۡمَلُونَ ٧١
لَقَدۡ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ مَرۡيَمَۖ وَقَالَ ٱلۡمَسِيحُ
يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمۡۖ إِنَّهُۥ مَن يُشۡرِكۡ
بِٱللَّهِ فَقَدۡ حَرَّمَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِ ٱلۡجَنَّةَ وَمَأۡوَىٰهُ ٱلنَّارُۖ وَمَا
لِلظَّٰلِمِينَ مِنۡ أَنصَارٖ ٧٢ لَّقَدۡ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ
ثَالِثُ ثَلَٰثَةٖۘ وَمَا مِنۡ إِلَٰهٍ إِلَّآ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۚ وَإِن لَّمۡ يَنتَهُواْ
عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٌ ٧٣
أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى ٱللَّهِ وَيَسۡتَغۡفِرُونَهُۥۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٧٤
مَّا ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ مَرۡيَمَ إِلَّا رَسُولٞ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِهِ ٱلرُّسُلُ وَأُمُّهُۥ
صِدِّيقَةٞۖ كَانَا يَأۡكُلَانِ ٱلطَّعَامَۗ ٱنظُرۡ كَيۡفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ ٱلۡأٓيَٰتِ
ثُمَّ ٱنظُرۡ أَنَّىٰ يُؤۡفَكُونَ ٧٥ قُلۡ أَتَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا
يَمۡلِكُ لَكُمۡ ضَرّٗا وَلَا نَفۡعٗاۚ وَٱللَّهُ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ٧٦ قُلۡ
يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لَا تَغۡلُواْ فِي دِينِكُمۡ غَيۡرَ ٱلۡحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوٓاْ أَهۡوَآءَ
قَوۡمٖ قَدۡ ضَلُّواْ مِن قَبۡلُ وَأَضَلُّواْ كَثِيرٗا وَضَلُّواْ عَن سَوَآءِ ٱلسَّبِيلِ ٧٧

(71) Ata pandehin se shkelja e premtimeve dhe e marrëveshjeve, mohimi dhe vrasja e profetëve, nuk do t'u sillnin atyre ndonjë të keqe, por u ndodhi ajo që nuk e mendonin. Ata u verbuan ndaj së Vërtetës, prandaj edhe nuk mund të udhëzoheshin për tek ajo. Gjithashtu, ata u shurdhuan ndaj dëgjimit të saj, duke mos e pranuar. Pastaj, Allahu ua mundësoi të pendohen (duke ua pranuar pendimin), nga Mirësia e Vet, e ata përsëri pas kësaj, u verbuan ndaj së Vërtetës dhe u shurdhuan ndaj dëgjimit të saj. Kjo është ajo që ndodhi me shumicën prej tyre. Allahu e sheh se ç'veprojnë ata dhe nuk i fshihet asgjë, por ka për t'i shpërblyer për to.

(72) Kanë bërë blasfemi (femohim) të krishterët që thanë se Allahu është Mesihu, Isai biri i Merjemes, duke i dedikuar hyjnoren dikujt tjetër përveç Allahut. Ndërkohë Mesihu biri i Merjemes u pati thënë atyre: "O bijtë e Izraelit, adhurojeni Allahun të Vetëm, pasi Ai është Zoti im dhe Zoti juaj dhe se në adhurimin ndaj Tij ne jemi njëlloj. Kjo, pasi kush i bën shok Allahut dikë tjetër, Allahu atij ia ka ndaluar përgjithmonë në Xhenet dhe vendqëndrimi i tij do të jetë Zjarri i Xhehenemit. Kur të dalin para Allahut, për ata nuk do të ketë as ndihmues, as përkrahës dhe askush që t'i shpëtojë nga dënimi i pashmangshëm.

(73) Gjithashtu, kanë bërë blasfemi edhe të krishterët, të cilët thanë: "Allahu është i përbërë nga tre persona: Ati, Biri dhe Shpirti i shenjtë!» I Pastër është Allahu prej kësaj thënieje të llahtarshme e të tmerrshme, pasi Allahu nuk ka ortak. Përkundrazi, Ai është një Zot e i Vetmi që e meriton adhurimin; Ai nuk ka të barabartë me Veten. Nëse nuk e mohojnë këtë frazë të shëmtuar, ata ka për t'i përfshirë një dënim i dhembshëm.

(74) A nuk po heqin dorë prej kësaj fraze të tyre, duke u penduar tek Allahu prej saj, e duke kërkuar prej Tij faljen e gjynaheve dhe të shirkut që kanë bërë ndaj Tij?! Vërtet, Allahu është Falës i çdo gjynahu të atij që pendohet, edhe nëse gjynahu i tij do të ishte blasfemia, pasi Ai është Mëshirues ndaj besimtarëve.

(75) Mesihu - Isai biri i Merjemes - nuk është tjetër, përveçse një i dërguar si të gjithë të tjerët. Atë do ta gjejë ajo që i ka gjetur edhe ata, pra, vdekja, ndërsa nëna e tij, Merjemja ishte e shumë e sinqertë dhe besimtare. Të dy hanin ushqim, për shkak se kishin nevojë për të. E si mund të kenë qenë ata dy zota, kur ata vetë kishin nevojë për ushqim?! Mendo, pra, o i Dërguar, se si Ne ua qartësojmë argumentet treguese të Njëshmërisë së Allahut dhe kotësinë e teprimit të tyre, kur hyjnizojnë edhe dikë tjetër përveç të Lartësuarit. Megjithatë, ata përsëri i mospërfillin këto argumente. Shiko se si largohen nga e Vërteta, duke shmangur argumentet e qarta, treguese të Njësueshmërisë së Allahut.

(76) Thuaju, o i Dërguar, duke ua kundërshtuar adhurimin ndaj të tjerëve përveç Allahut: "A po adhuroni atë që nuk mund t'ju sjellë asnjë dobi e as nuk mund t'ju largojë asnjë dëm?! Nëse ai (idhulli) është i paaftë, Allahu nuk është i paaftë! Allahu është i Vetmi që i dëgjon lutjet tuaja, se Atij nuk i humbet asgjë. Ai është i Gjithëdijshëm për çdo vepër tuajën, Atij nuk i humbet prej tyre asgjë dhe ka për t'ju dhënë atë që meritoni për to."

(77) Thuaju, o i Dërguar, të krishterëve: "Mos i tejkaloni kufijtë në ndjekjen e së Vërtetës! Mos e teproni me madhërimin ndaj njerëzve që jeni urdhëruar t'i nderoni, siç janë profetët. Mos krijoni bindjen se ata janë hyjnorë, siç bëtë me Isain birin e Merjemes! Mos u ndikoni prej të humburve që ishin para jush, të cilët devijuan shumë të tjerë, por edhe vetë dolën prej Rrugës së Vërtetë.

Mësime nga ajetet:

- Sqarimi i blasfemisë (kufrit) të të krishterëve, për shkak të bindjes së tyre për hyjnizimin e Mesihut. Sqarimi i pavlefshmërisë së saj dhe thirrja për t'u penduar nga kjo.
- Disa prej argumenteve që tregojnë njerëzoren e Mesihut dhe të nënës së tij, janë: ata ushqeheshin dhe kryenin veprimet e lidhura me këtë proces.
- Pamundësia e krijesave që adhurohen krahas Allahut, për të sjellë dëm a dobi, është prej argumenteve më të dukshme se ata nuk e meritojnë të hyjnizohen, për shkak se janë të pafuqishëm.
- Ndalimi që të teprohet në nderimin ndaj njerëzve të devotshëm të Allahut të Lartësuar.

لُعِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۢ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ عَلَىٰ لِسَانِ
دَاوُۥدَ وَعِيسَى ٱبۡنِ مَرۡيَمَۚ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَواْ وَّكَانُواْ
يَعۡتَدُونَ ٧٨ كَانُواْ لَا يَتَنَاهَوۡنَ عَن مُّنكَرٖ فَعَلُوهُۚ
لَبِئۡسَ مَا كَانُواْ يَفۡعَلُونَ ٧٩ تَرَىٰ كَثِيرٗا مِّنۡهُمۡ
يَتَوَلَّوۡنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۚ لَبِئۡسَ مَا قَدَّمَتۡ لَهُمۡ
أَنفُسُهُمۡ أَن سَخِطَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ وَفِي ٱلۡعَذَابِ هُمۡ
خَٰلِدُونَ ٨٠ وَلَوۡ كَانُواْ يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلنَّبِيِّ وَمَآ
أُنزِلَ إِلَيۡهِ مَا ٱتَّخَذُوهُمۡ أَوۡلِيَآءَ وَلَٰكِنَّ كَثِيرٗا
مِّنۡهُمۡ فَٰسِقُونَ ٨١ ۞ لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ ٱلنَّاسِ عَدَٰوَةٗ
لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱلۡيَهُودَ وَٱلَّذِينَ أَشۡرَكُواْۖ وَلَتَجِدَنَّ
أَقۡرَبَهُم مَّوَدَّةٗ لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّا نَصَٰرَىٰۚ
ذَٰلِكَ بِأَنَّ مِنۡهُمۡ قِسِّيسِينَ وَرُهۡبَانٗا وَأَنَّهُمۡ
لَا يَسۡتَكۡبِرُونَ ٨٢ وَإِذَا سَمِعُواْ مَآ أُنزِلَ إِلَى
ٱلرَّسُولِ تَرَىٰٓ أَعۡيُنَهُمۡ تَفِيضُ مِنَ ٱلدَّمۡعِ مِمَّا عَرَفُواْ
مِنَ ٱلۡحَقِّۖ يَقُولُونَ رَبَّنَآ ءَامَنَّا فَٱكۡتُبۡنَا مَعَ ٱلشَّٰهِدِينَ ٨٣

(78) Allahu i Lartësuar tregon se si në Librin që i zbriti Daudit, në Zebur dhe në Librin të cilin ia zbriti Isait, Ai i ka mallkuar jobesimtarët nga mesi i bijve të Izraelit duke i larguar prej mëshirës së Vet. Ky mallkim erdhi për shkak të gjynaheve dhe kundërshtimit që ata bënin.

(79) Ata nuk e pengonin njëri-tjetrin prej kryerjes së gjynaheve. Për këtë arsye keqbërësit i bënin hapur gjynahet e tyre, pasi askush nuk i pengonte. Sa i keq ishte ky qëndrim për mosndalimin e të këqijave.

(80) Shiko, o i Dërguar, se shumica e mohuesve judej i duan jobesimtarët dhe i përkrahin ata, ndërsa të armiqësojnë ty e njësuesit e Allahut. Sa e keqe është ajo që i ofrojnë Atij nëpërmjet miqësisë ndaj jobesimtarëve, gjë që ishte shkak i zemërimit të Allahut me ta dhe i futjes së tyre përgjithmonë në Zjarr, prej të cilit nuk do të dalin kurrë.

(81) Nëse judejtë (e Medinës), vërtet do ta kishin besuar Allahun e të Dërguarit të Tij, nuk do t'i kishin bërë aleatë idhujtarët, duke i dashur e duke i përkrahur ata, në vend të besimtarëve, pasi ata e kishin të ndaluar që t'i bënin jobesimtarët miq. Por shumica e tyre deshën të largoheshin prej bindjes ndaj Allahut, prej miqësisë me Të dhe miqësisë me besimtarët.

(82) Do të shohësh, o i Dërguar, se armiqtë më të mëdhenj ndaj besimtarëve të tu dhe mesazhit tënd janë judejtë (e Medinës), për shkak të mllefit, smirës dhe mendjemadhësisë që kanë, si dhe adhuruesit e idhujve dhe të tjerë idhujtarët e tjerë (arabë). Gjithashtu, do të shohësh që njerëzit më të afërtit që i duan besimtarët e tu dhe mesazhin tënd, janë ata që e quajnë veten të krishterë. Dashuria e tyre për besimtarët vjen sepse prej tyre ka dijetarë e adhurues dhe se ata janë të përulur e jo mendjemëdhenj; pasi mirësia nuk arrin të depërtojë në zemrën e mendjemadhit.

(83) Të krishterë të tillë, si Nexhashiu dhe shoqëruesit e tij janë zemërbutë, pasi ata qajnë prej frikërespektit, kur dëgjojnë nga ajetet e Kuranit të Vërtetën që dinë, sepse ata e njihnin atë që u solli Isai. Dhe në këtë gjendje thonë: "O Zoti ynë, ne e besojmë atë që Ti e zbrite tek i Dërguari Yt Muhamed ﷺ, prandaj na llogarit prej bashkësisë të Muhamedit ﷺ, që do të jenë dëshmitarë para njerëzve në Ditën e Gjykimit.

Mësime nga ajetet:

- Lënia e urdhërimit të së mirës dhe e ndalimit të së keqes sjell mallkimin dhe përzënien prej mëshirës së Allahut të Lartësuar.
- Prej shenjave treguese të besimit është dashuria për hir të Allahut dhe urrejtja për hir të Allahut.
- Miqësimi me armiqtë e Allahut lëshon zemërimin e Allahut të Lartmadhëruar mbi atë që e bën këtë.
- Armiqësia e ashpër e judejve (të Medinës) dhe e idhujtarëve (arabë) ndaj ithtarëve të Islamit dhe nga ana tjetër, ekzistenca e një grupi të krishterë që tregojnë dashuri ndaj Islamit; duke e ditur se kjo është një fe e vërtetë.